

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____

Chișinău

Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la învățământul dual

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la învățământul dual.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul educației și cercetării

Anatolie TOPALĂ

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

cu privire la învățământul dual

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I. Dispoziții generale

Articolul 1. Obiectul de reglementare și scopul legii

(1) Prezenta lege are drept scop reglementarea învățământului dual, ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică cetățenilor Republicii Moldova, persoanelor fizice și juridice care își desfășoară activitatea în Republica Moldova, precum și categoriilor de străini sau apatrizi definiți în conformitate cu legislația privind integrarea străinilor.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

acord de cooperare în învățământul dual - act juridic ce reglementează raporturile juridice dintre instituția de învățământ profesional tehnic și unitatea în învățământul dual, în scopul asigurării condițiilor de instruire a elevilor în cadrul unui program de formare profesională prin învățământ dual, întocmit conform modelului aprobat de Guvern;

autoritate publică - orice structură organizatorică sau organ, instituită prin lege sau printr-un act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public;

contract de formare profesională în învățământul dual (în continuare contract de formare profesională) – act juridic încheiat în formă scrisă, pe durată determinată, între unitate și elev, întocmit conform modelului aprobat de Guvern;

consorțiu - act juridic încheiat în formă scrisă între instituția de învățământ profesional tehnic și/sau centrul de formare profesională, și unitate, pentru desfășurarea în comun a activităților educaționale și implementarea învățământului dual.

cheltuielile unității - cheltuielile legate de organizarea și realizarea învățământului dual, inclusiv pentru instruirea și retribuirea muncii maestrului-instructor al unității, cheltuielile pentru transport și hrană, cazare, remunerație de formare profesională, cheltuieli pentru materialele necesare formării profesionale a elevului în unitate (unelte și/sau materiale consumabile), și alte cheltuieli ordinare și necesare;

elev în învățământul dual (în continuare elev) - elevul care a fost înmatriculat la studii în cadrul unor programe de formare profesională prin învățământ dual autorizate și acreditate, și a încheiat un contract de formare profesională în învățământul dual;

maistru-instructor al unității - salariat sau întreprinzător individual care deține competențe corespunzătoare domeniului și programului de formare profesională și care este responsabil de organizarea, desfășurarea și monitorizarea instruirii de profil a elevului în cadrul unității.

maistru-instructor al instituției de învățământ profesional tehnic - cadru didactic, salariat al instituției de învățământ profesional tehnic, responsabil de formarea profesională a elevului;

remunerație de formare profesională (în continuare remunerație) – recompensă pecuniară plătită elevului de către unitate în temeiul contractului de formare profesională;

unitate în învățământul dual (în continuare unitate)- orice persoană juridică, de drept public sau de drept privat indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, sau antreprenor care îndeplinește condițiile prescrise pentru formarea profesională a elevilor, prevăzute de programul corespunzător de formare profesională prin învățământ dual.

Articolul 3. Desfășurarea învățământului dual

(1) Învățământul dual este o formă de organizare a învățământului profesional tehnic, în cadrul căruia instruirea teoretică se realizează în instituția de învățământ profesional tehnic, iar cea practică – la unitate, pentru programele de formare profesională de nivelul 3 ISCED, 4 ISCED și 5 ISCED.

(2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1) instruirea teoretică poate fi realizată și la unitate, în cazul în care acordul de cooperare în învățământul dual între părți prevede aceasta. În acest caz, instruirea teoretică se va realiza conform prevederilor aprobate de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(3) Formarea profesională se realizează prin două componente: formare inițială care se desfășoară în cadrul instituțiilor de învățământ profesional tehnic și unitate, cât și formarea continuă care se desfășoară în cadrul instituțiilor de învățământ profesional tehnic și/sau centre de formare continuă. Criteriile de activitate a componentelor formării profesionale se aprobă de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(4) Formarea profesională continuă în învățământul dual se realizează în condiții similare formării profesionale inițiale în învățământul dual.

(5) Ponderea timpului de instruire în cadrul unității și în instituția de învățământ profesional tehnic se stabilește în acordul de cooperare în învățământul dual, în conformitate cu programul de formare profesională aprobat de către organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(6) Scopul învățământului dual rezidă în obținerea de calificări, conform Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova.

(7) Învățământul dual are următoarele caracteristici:

a) este organizat într-un cadru unitar, la inițiativa unității interesate în calitate de potențial angajator, structurii asociative interesate, Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova sau instituției de învățământ profesional tehnic;

b) asigură o formă alternativă de formare profesională, organizată în baza acordului de cooperare în învățământul dual și conform contractului de formare profesională încheiat cu unitatea, care prevede ca responsabilitate de bază pregătirea practică a elevului;

c) unitatea asigură formarea practică a elevului, îi plătește remunerația lunară, și suportă alte cheltuieli pentru formarea elevului;

d) asigură participarea unității la procesul de evaluare și certificare a competențelor profesionale ale elevului;

e) se bazează pe un parteneriat extins, asigurând colaborarea dintre instituțiile de învățământ profesional tehnic, autoritățile publice, și mediul economic și asociativ.

(8) Accesul în învățământul dual, durata și conținutul programelor de formare profesională, modul de organizare și desfășurare a examenului de calificare sunt reglementate de actele normative aprobate de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual,

(9) Învățământul dual poate fi desfășurat în aceleași condiții în cazul în care beneficiar este sectorul public. Autoritatea publică respectivă va realiza obligațiile care îi revin unității. În această situație, constatarea conformității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual nu este obligatorie.

(10) **În cadrul programelor de formare profesională tehnică secundară (nivelul 3 ISCED) în învățământ dual** timpul de instruire este partajat în raport de 20-30% din durata normativă a programului în instituția de învățământ, și 70-80% în cadrul unității.

(11) **În cadrul programelor de formare profesională tehnică postsecundară (nivelul 4 ISCED) și postsecundară nonterțiară (nivelul 5 ISCED) în învățământ dual** timpul de instruire la unitate nu poate fi mai mică de 50 % din durata normativă a programului de studii.

Articolul 4. Principiile învățământului dual

Învățământul dual are la bază următoarele principii:

a) *creării unui parteneriat social* - cooperarea și împărțirea clară a obligațiilor și responsabilităților în vederea asigurării unui proces de învățare de calitate prin muncă, prin implicarea tuturor părților interesate în procesul de planificare, implementare și monitorizare a efectelor învățământului dual conform cadrului instituțional stabilit;

b) *orientării în carieră și capacității de angajare* - dezvoltarea abilităților de gestionare a carierei și oferirea de oportunități mai mari de angajare;

c) *eticii* - respectul pentru personalitatea și demnitatea elevului și atingerea obiectivelor educației;

d) *asigurării calității* - coordonarea și stabilirea standardelor la toate nivelurile de învățământ dual;

e) *profesionalismului* - stabilirea unei relații formal-juridice între elev, unitate și instituția de învățământ;

f) *nediscriminării* - asigurarea condițiilor egale de acces în învățământul dual, fără discriminare de gen, naționalitatea, apartenență etnică și religioasă, limbă, orientarea sexuală, locul de reședință, statutul financiar, dezabilitate și alte caracteristici personale.

Articolul 5. Obiectivele învățământului dual

Principalele obiective ale învățământului dual sunt:

a) asigurarea de forță de muncă calificată conform cerințelor sectoarelor de activitate și pieții muncii;

b) contribuția la consolidarea competitivității economiei Republicii Moldova;

c) asigurarea oportunităților de angajare după absolvire;

d) asigurarea condițiilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții;

e) promovarea unui învățământ orientat pe valori, creativitate, cunoștințe fundamentale, competențe și abilități de utilitate directă în profesie și societate;

f) asigurarea condițiilor pentru dobândirea și dezvoltarea competențelor profesionale;

g) asigurarea condițiilor de dezvoltare liberă a individualității umane pentru incluziunea socială, angajarea pe piața muncii și dezvoltarea spiritului antreprenorial.

Articolul 6. Organizarea învățământului dual

(1) Programul de formare profesională prin învățământ dual este organizat în baza acordului de cooperare în învățământul dual încheiat între instituția de învățământ profesional tehnic și unitatea în învățământul dual, sau între instituția de învățământ profesional tehnic și/sau centrele de formare profesională și unitate, prin care se stabilesc condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților.

(2) Raporturile dintre elevii în învățământul dual și unitatea ce participă în procesul de formare profesională prin învățământ dual se întemeiază pe contractul de formare profesională.

(3) Atribuțiile părților implicate în procesul de organizare a învățământului dual sunt stabilite de prezenta lege și de acordul de cooperare în învățământul dual.

(4) Procesul de organizare, desfășurare și monitorizare a învățământului dual este stabilit de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual, prin coordonare cu alte autorități publice centrale de specialitate și cu unitatea în învățământul dual.

(5) Programele de formare profesională prin învățământ dual și instituțiile de învățământ profesional tehnic sunt supuse evaluării externe a calității în vederea

autorizării de funcționare provizorie și/sau acreditării de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare sau de către o altă agenție de evaluare externă a calității, înscrisă în Registrul European pentru Asigurarea Calității (EQAR).

(6) Programele de formare profesională prin învățământ dual se derulează conform actelor normative aprobate de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

Capitolul II. Atribuțiile participanților în învățământului dual

Articolul 7. Atribuțiile Guvernului

Atribuțiile Guvernului în domeniul învățământului dual sunt următoarele:

- a) aprobă modelul acordului de cooperare în învățământul dual;
- b) aprobă modelul contractului de formare profesională în învățământul dual;
- c) aprobă structura Registrului unităților în învățământul dual;
- d) aprobă criteriile privind conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual.

Articolul 8. Atribuțiile organului central de specialitate în domeniul învățământului dual

Atribuțiile organului central de specialitate în domeniul învățământului dual sunt următoarele:

- a) elaborează proiecte de acte legislative și alte acte normative în domeniul învățământului dual și exercită controlul de stat asupra respectării acestora;
- b) aprobă actele normative necesare pentru implementarea învățământului dual, conform competențelor atribuite de prezenta lege și alte acte normative;
- c) aprobă condițiile de formare continuă a maiștrilor-instructori în cadrul unității.

Articolul 9. Atribuțiile Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în domeniul învățământului dual

(1) Activitatea de suport și monitorizare a învățământului dual este realizată de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

(2) Atribuțiile Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în domeniul învățământului dual sunt următoarele:

- a) organizează, la solicitarea unității, cursuri de formare continuă a maiștrilor-instructori ai unității;
- b) organizează, la solicitarea organului central de specialitate în domeniul învățământului dual sau a instituției de învățământ profesional tehnic, cursuri de formare continuă a maiștrilor-instructori din instituțiile de învățământ profesional tehnic și din unitățile antrenate în procesul de instruire a elevilor;
- c) avizează curriculumul la meserie/profesie, specialitate în învățământul dual;
- d) instituie o Comisie (*în continuare – Comisia de verificare a conformității*) care verifică și constată conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare

profesională prin învățământ dual, conform criteriilor de conformitate aprobate de Guvern;

e) elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul învățământului dual raportul privind conformitatea unităților care intenționează să participe în procesul de formare profesională prin învățământ dual;

f) întocmește și gestionează Registrul unităților în învățământul dual conform structurii aprobate de Guvern și îl publică pe pagina sa web;

g) delegă reprezentanți în calitate de membri ai comisiilor de evaluare și calificare în învățământul dual;

h) acordă suport și asistență unităților interesate sau implicate în realizarea programelor de formare profesională prin învățământ dual;

i) acordă suport și asistență în procesul de încheiere, aplicare sau încetare a contractelor de formare profesională, la solicitarea elevului sau unității;

j) acordă suport și asistență unităților în procesul de înființare a consorțiilor.

Capitolul III. Statutul, drepturile și obligațiile participanților în învățământul dual

Articolul 10. Statutul, drepturile și obligațiile elevului în învățământul dual

(1) Elevul în învățământul dual are statut juridic și fiscal asimilat celui de salariat al unității, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Statutul de elev în învățământul dual este obținut din momentul semnării contractului de formare profesională cu unitatea.

(2) Elevul în învățământul dual se conformează dispozițiilor aplicabile salariaților unității în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi și prevederilor contractului de formare profesională.

(3) Elevul în învățământul dual are următoarele drepturi:

a) să beneficieze de formare profesională, conform prevederilor curriculumului, în scopul obținerii calificării;

b) să beneficieze de repaus zilnic și săptămânal;

c) să beneficieze de egalitate de șanse ;

d) să i se asigure securitatea și sănătatea în muncă, precum și echipamentele de lucru și de protecție;

e) să aibă acces la formare profesională suplimentară;

f) să beneficieze de protecție în cazul lichidării unității, prin garantarea dreptului la continuarea studiilor;

g) să solicite încheierea contractului individual de muncă pentru calificarea obținută cu unitatea la finalizarea programului de formare profesională prin învățământ dual;

h) să beneficieze de concediu de odihnă anual plătit în perioada vacanțelor conform planului-cadru aprobat de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual. Concediul de odihnă anual plătit va avea o durată minimă de 28 de zile calendaristice, cu excepția zilelor de sărbătoare nelucrătoare. În cazul în care perioada

vacanțelor depășește durata concediului de odihnă anual, elevului i se poate acorda un concediu neplătit, conform legislației muncii .

i) să aibă acces la toate condițiile materiale - utilaje, echipamente, materii prime, materiale consumabile și celelalte utilități necesare pentru instruirea practică.

(4) Elevul în învățământul dual în perioada studiilor beneficiază de:

- a) bursă lunară, conform cadrului normativ;
- b) asigurare obligatorie medicală, conform prevederilor legale;
- c) asigurare socială în cazurile prevăzute de lege;
- d) remunerație de formare profesională plătită de unitate, în valoare de cel puțin 2/3 din cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real;
- e) cazare în căminul unității sau instituției de învățământ profesional tehnic, în cazul în care acestea dispun.

(5) Elevul în învățământul dual are următoarele obligații:

- a) să frecventeze activitățile didactice și extracurriculare obligatorii și să însușească materiile prevăzute de programele de studii;
- b) să respecte indicațiile maistrului-instructor al unității, precum și pe cele ale maistrului-instructor al instituției de învățământ profesional tehnic;
- c) să respecte programul de formare profesională prin învățământ dual;
- d) să respecte prevederile contractului de formare profesională;
- e) să respecte disciplina muncii;
- f) să respecte regulamentul intern al unității;
- g) să respecte cerințele de securitate și sănătate în muncă la unitate;
- h) să păstreze integritatea materialelor didactice, a fișelor tehnologice, a manualelor, a echipamentului tehnic, a utilajului, precum și a altor bunuri ale unității puse la dispoziția sa în cadrul instruirii.

(6) Alte drepturi și obligații ale elevului, ce nu contravin prezentei legi și cadrului normativ, sunt stabilite prin acordul de cooperare în învățământul dual și contractul de formare profesională.

(7) Dacă elevul în învățământul dual nu a promovat examenul de calificare, acesta are dreptul să se prezinte la o nouă sesiune organizată de instituția de învățământ profesional tehnic. Unitatea are dreptul să prelungească contractul de formare profesională pentru perioada susținerii repetate a examenului de calificare, dar nu mai mult de 3 luni.

Articolul 11. Statutul, drepturile și obligațiile unității

(1) Unitatea este partener al instituției de învățământ profesional tehnic la organizarea și desfășurarea programului de formare profesională prin învățământ dual.

(2) Unitatea oferă instruirea practică de profil elevului pentru a asigura calificarea profesională a acestuia.

(3) Unitatea are următoarele obligații:

- a) să asigure condițiile corespunzătoare pentru instruirea practică a elevului;

b) să plătească elevului remunerația de formare profesională pe perioada instruirii în cadrul unității;

c) să asigure condițiile necesare pentru ca maestrul-instructor al unității să-și îndeplinească sarcinile în ceea ce privește instruirea practică a elevului;

d) să informeze elevul cu privire la condițiile de muncă, măsurile de securitate și sănătate în muncă, inclusiv prevederile regulamentului intern;

e) să participe, împreună cu instituția de învățământ profesional tehnic, la soluționarea situațiilor de conflict;

f) să informeze instituția de învățământ profesional tehnic despre evoluția și modul de realizare a planului de învățământ;

g) să asigure elevului continuitate în formarea profesională pe durata contractului de formare profesională;

h) să respecte planul de învățământ și să asigure condițiile necesare pentru ca obiectivul procesului de formare profesională să fie atins în perioada contractului de formare profesională;

i) să desemneze o persoană calificată pentru a exercita funcția de maestru-instructor al unității;

j) să nu antreneze elevul în activități care nu corespund calificării pentru care se pregătește;

k) să asigure elevului dreptul la frecventarea cursurilor la instituția de învățământ profesional tehnic;

l) să elibereze, la cererea elevului, o referință privind realizarea instruirii în cadrul programului de formare profesională prin învățământ dual;

m) să participe la pregătirea, organizarea și desfășurarea examenului de calificare;

n) să pună la dispoziția elevului, în mod gratuit, materialele necesare pentru instruirea practică la unitate;

o) să asigure respectarea prevederilor legislației muncii, cerințelor de securitate și sănătate în muncă;

p) să asigure elevului, după posibilitate, cazare, transport și hrană, cu titlu gratuit;

q) să permită la cerere accesul reprezentanților instituției de învățământ profesional tehnic, Camerei de Comerț și Industrie al Republicii Moldova, organului central de specialitate în domeniul învățământului dual, la locul de instruire a elevului;

r) să preavizeze instituția de învățământ profesional tehnic și elevul în cazul apariției unor impedimente de asigurare a pregătirii profesionale a elevului în cadrul unității.

s) să asigure procesul de formare și certificare a maiștrilor-instructori ai unității conform regulamentului aprobat de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(4) Unitatea are următoarele drepturi:

a) să stabilească sarcinile corespunzătoare pentru fiecare elev, în condițiile planului de învățământ;

b) să emită dispoziții cu caracter obligatoriu elevului sub rezerva legalității acestora;

c) să exercite controlul asupra modului de îndeplinire a sarcinilor de către elev în limitele stabilite de contractul de formare profesională ;

d) să constate săvârșirea abaterilor disciplinare și să aplice sancțiunile corespunzătoare potrivit legii și regulamentului intern;

e) să stabilească metoda și criteriile de selecție a elevilor cărora să le propună încheierea contractului individual de muncă pe durata determinată sau nedeterminată în cadrul unității la finalizarea programului de formare prin învățământ dual.

f) să încheie contracte individuale de muncă pe perioadă determinată sau nedeterminată cu elevii, la finalizarea programului de formare profesională prin învățământ dual.

(5) Alte drepturi și obligații ale unității ce nu contravin prezentei legi și cadrului normativ sunt stabilite prin acordul de cooperare în învățământul dual și contractul de formare profesională.

Articolul 12. Statutul, drepturile și obligațiile instituției de învățământ profesional tehnic în învățământul dual

(1) Statutul instituțiilor de învățământ profesional tehnic în învățământul dual este reglementat de Codul educației al Republicii Moldova.

(2) Instituția de învățământ profesional tehnic are următoarele drepturi:

a) să elaboreze și să aplice procedura de admitere a candidaților în învățământul dual;

b) să elaboreze planul de învățământ și curriculumul, în parteneriat cu unitatea;

c) să organizeze și să deruleze procesul de pregătire al elevilor conform planului de învățământ;

d) să organizeze și să desfășoare examenul de calificare profesională a elevilor.

(3) Instituția de învățământ profesional tehnic are următoarele obligații:

a) să asigure elevilor instruirea teoretică necesară pentru exercitarea, calificării precum și instruirea generală și opțională în conformitate cu experiența și cunoștințele acumulate pe parcursul desfășurării programului de formare profesională prin învățământ dual și să informeze părinții/reprezentatului legal despre reușita lor;

b) să desemneze un maestru instructor pentru fiecare grupă de elevi, responsabil pentru monitorizarea pregătirii profesionale derulate la unitate;

c) să asigure, în colaborare cu unitățile, organizarea și desfășurarea examenului de calificare profesională a elevilor, în conformitate cu reglementările legale în vigoare;

d) să asigure condițiile necesare pentru evaluarea elevilor în cazul în care examenul de calificare este organizat în instituția de învățământ profesional tehnic;

e) să suporte cheltuielile necesare pentru formarea profesională a elevilor;

f) să organizeze și să desfășoare evaluarea continuă a elevilor, în colaborare cu unitățile, în condițiile stabilite de comun acord cu aceștia și în conformitate cu prevederile normative;

g) să țină evidența elevilor înscriși la programele de formare profesională prin învățământ dual și a contractelor de formare profesională.

h) să organizeze procesul de recuperare a orelor nerealizate de către elevi din cauza absențelor sau pentru remediere în cazul elevilor cu progres întârziat, inclusiv prin diverse măsuri de suport;

i) să monitorizeze frecvența elevilor la ore.

Articolul 13. Maistrul instructor al instituției de învățământ profesional tehnic

(1) Maistrul-instructor al instituției de învățământ profesional tehnic asigură organizarea, desfășurarea și monitorizarea activității de formare profesională a elevului în cadrul instituției de învățământ profesional tehnic.

(2) Maistrul-instructor al instituției de învățământ colaborează cu maistrul-instructor al unității în vederea coordonării și monitorizării procesului de formare profesională a elevului la unitate.

(3) Atribuțiile maistrului-instructor al instituției de învățământ sunt stabilite de către instituția de învățământ profesional tehnic la care acesta activează.

Articolul 14. Maistrul-instructor al unității

(1) Mastru-instructor al unității reprezintă persoana care ghidează elevul în învățământul dual în activitatea sa de formare profesională la unitate.

(2) Maistrul-instructor al unității este obligat să dețină un certificat privind finalizarea cursurilor de formare psihopedagogică în cadrul instituțiilor acreditate.

(3) Maistrul-instructor al unității colaborează cu maistrul-instructor al instituției de învățământ profesional tehnic în vederea asigurării pregătirii profesionale a elevilor.

(4) Maistrul-instructor al unității are următoarele atribuții:

a) participă, în comun cu instituția de învățământ profesional tehnic, la elaborarea curriculumului;

b) ghidează elevul în activitatea sa de formare profesională la unitate, inclusiv prin asigurarea procesului de instruire practică cu materiale didactice, fișe tehnologice, manuale și echipament tehnic, puse la dispoziție de către instituția de învățământ profesional tehnic și, după caz, de unitate;

c) elaborează și monitorizează implementarea planului de instruire a elevului în cadrul unității;

d) elaborează raportul final al pregătirii elevului din învățământ dual;

e) propune unității și instituției de învățământ profesional tehnic modificări în planul de instruire a elevului, în funcție de performanțele acestuia și a activității prestate la unitate;

f) poate participa, la finalizarea programelor de formare profesională prin

învățământ dual, la elaborarea subiectelor pentru probele practice în cadrul examenului de calificare;

g) alte atribuțiile stabilite de contractul de formare profesională încheiat cu unitatea la care acesta este angajat și cadrul normativ.

(5) Maistrul-instructor al unității poate instrui concomitent cel mult de 15 elevi.

Capitolul IV. Organizarea învățământului dual

Articolul 15. Comisia de verificare a conformității

(1) Comisia de verificare a conformității constată conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual.

(2) Comisia de verificare a conformității, în conformitate cu regulamentul aprobat de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, constată capacitatea unității de a satisface condițiile pentru organizarea programului de formare profesională prin învățământ dual și competențele generice și profesionale, conform criteriilor aprobate de Guvern

(3) Comisia de verificare a conformității elaborează și remite organului central de specialitate în domeniul învățământului dual un raport privind conformitatea unității care intenționează să participe în procesul de formare profesională prin învățământ dual.

(4) În cazul în care unitatea nu întrunește condițiile pentru a asigura instruirea completă conform programului de formare profesională în învățământul dual, aceasta se poate asocia în consorții. Respectarea de către consorții a conformității în cadrul procesul de creare a acestora va fi verificată de către Comisia de verificare.

Articolul 16. Protecția datelor cu caracter personal

(1) Prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul programul de formare profesională prin învățământ dual se efectuează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

(2) Datele cu caracter personal vor fi accesate, stocate, procesate și transmise doar în scopul executării prezentei legi.

Articolul 17. Acordul de cooperare în învățământul dual

(1) Acordul de cooperare în învățământul dual este încheiat în formă scrisă între instituția de învățământ profesional tehnică și unitate sau între instituția de învățământ profesional tehnic și/sau centrele de formare profesională și unitate, conform modelului aprobat de Guvern.

(2) Acordul de cooperare în învățământul dual se încheie în condițiile în care unitatea demonstrează conformitatea pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual în condițiile prezentei legi.

(3) Elementele obligatorii ale acordului de cooperare în învățământul dual sunt:

a) părțile acordului;

- b) obiectul acordului - profilul educațional;
- c) planul de instruire practică și teoretică;
- d) locul de desfășurare și timpul de realizare a pregătirii teoretice și practice a elevului;
- e) durata acordului;
- f) drepturile și obligațiile instituției de învățământ profesional tehnic și ale maiștrilor-instructori în învățământul profesional tehnic;
- g) drepturile și obligațiile unității în învățământul dual și ale maiștrilor-instructori ai unității;
- h) repartizarea orelor teoretice și practice,
- i) numărul de locuri alocate pentru instruire pe calificări;
- j) răspunderea părților privind asigurarea calității desfășurării programului de formare profesională prin învățământul dual;
- k) condițiile de rezoluțiune și încetare a acordului de cooperare în învățământul dual.
- l) modul de soluționare a litigiilor;
- m) data și semnăturile părților contractante.

(4) Acordul de cooperare în învățământul dual poate fi completat și cu alte clauze convenite de părți, cu condiția să nu contravină reglementărilor prezentei legi și ale altor acte legislative.

Articolul 18. Contractul de formare profesională în învățământul dual

(1) Contractul de formare profesională este încheiat în formă scrisă între unitatea în învățământul dual și elev, întocmit conform modelului aprobat de Guvern.

(2) Prin contractul de formare profesională, elevul se obligă să urmeze formarea profesională, respectând regulamentul intern al unității, și după caz, să activeze conform calificării obținute în termenul stabilit de contractul de formare profesională, iar unitatea se obligă să asigure elevului condițiile necesare formării profesionale, inclusiv condiții de sănătate și securitate în muncă, precum și plata remunerației.

(3) Elementele obligatorii ale contractului de formare profesională sunt:

- a) părțile contractului;
- b) obiectul contractului;
- c) locul de desfășurare și timpul de realizare a pregătirii profesionale a elevului;
- d) durata contractului;
- e) drepturile și obligațiile unității în învățământul dual și a elevului;
- f) remunerația de formare profesională;
- g) condițiile de rezoluțiune și încetare a contractului de formare profesională.
- h) modul de soluționare a litigiilor;
- i) data și semnăturile părților contractante.

(4) Contractul de formare profesională poate fi completat și cu alte clauze convenite de părți, cu condiția să nu contravină reglementărilor prezentei legi și ale altor

acte legislative.

(5) Contractul de formare profesională se încheie pentru o perioadă determinată, de minim un an și de maxim 3 ani, în funcție de prevederile programului de formare profesională prin învățământ dual aprobat de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

(6) Raporturilor ce decurg din contractul de formare profesională li se aplică prevederile legislației muncii în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi.

(7) În cazul elevului în învățământul dual care nu a atins vârsta de 18 ani, contractul de formare profesională va fi încheiat de către reprezentantul legal al acestuia.

Capitolul V. Finanțarea programelor de formare profesională prin învățământ dual

Articolul 19. Finanțarea învățământului dual

(1) Finanțarea învățământului dual este asigurată din bugetul de stat sau din alte surse legal constituite pentru componentele de formare profesională ce îi revin instituției de învățământ profesional tehnic și din sursele unității sau din alte surse legal constituite, pentru componentele de formare profesională ce îi revin unității.

(2) Instituția de învățământ profesional tehnic, în baza surselor de finanțare oferite în conformitate cu prevederile Codului educației al Republicii Moldova, asigură condițiile necesare pentru formarea profesională a elevului în învățământul dual, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale altor acte normative adoptate de Guvern.

Capitolul VI. Dispoziții finale și tranzitorii

Articolul 20. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de o lună la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- va elabora actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărîre cu privire la aprobarea proiectului
de lege cu privire la învățământul dual

1. Denumirea autorului și după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul actului normativ este elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de act normativ a fost elaborat în scopul reglementării detaliate și comprehensive a învățământului dual.

Actualmente, semnificația juridică a sintagmei „învățământ dual” este redată doar de art. 3 și art. 59 alin. (5) - (6) al Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

Astfel, modul de organizare și desfășurare a programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual este reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 70/2018 2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual și alte acte normative aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

Potrivit cadrului normativ în vigoare conchidem că, învățământul dual este o formă alternativă de organizare a învățământului profesional tehnic, care presupune instruirea în cadrul unei instituții de învățământ profesional tehnic și al unui agent economic, cu utilizarea mijloacelor acestora în scopul obținerii de cunoștințe, deprinderi și competențe pentru calificări profesionale de nivelurile 3 ISCED, 4 ISCED și 5 ISCED, conform Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova.

Potrivit art. 5 din HG70/2018 ucenic în învățământul dual, elev care a fost înmatriculat la studii în cadrul unor programe de formare profesională prin învățământ dual autorizate și acreditate și a încheiat un contract de ucenicie în învățământ dual cu un agent economic.

Totodată este de menționat că implicarea agentului economic în organizarea și desfășurarea învățământului dual este una esențială, iar în vederea asigurării unui sistem viabil de formare profesională tehnică prin învățământ dual se impun reglementări noi, în special norme cu caracter cert pentru actorii implicați, participanți pe piața muncii.

Potrivit art. 216 alin. (1) din Codul Muncii, angajatorul are dreptul să încheie un contract de ucenicie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională. Astfel, potrivit Codului muncii, ucenic este persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională.

Prin urmare, termenul de elev-ucenic în învățământul dual creează confuzie cu termenul de ucenic la locul de muncă. Spre exemplu cadrul legal actual nu delimitează clar contractul de formare profesională în învățământul dual cu cel de ucenicie, adesea aceste două tipuri de contracte sunt considerate ca fiind identice.

Codul muncii prevede contractul de ucenicie la locul de muncă fără a face vreo legătură cu învățământul dual, astfel, nu poate fi reglementat învățământul dual împreună cu ucenicia la locul de muncă. Contractul de ucenicie la locul de muncă se încheie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională, iar elevii în învățământul dual nu sunt persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, fapt care sporește confuzia acestor raporturi. Grupurile țintă pentru cele două raporturi sunt diferite - în învățământul dual sunt elevii, iar în cadrul uceniciei la locul de muncă sunt persoanele care nu mai sunt în sistemul de educație inițială. Regulile de tehnică legislativă prevăzute în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative interzic paralelismul în reglementare pentru a nu fi admisă reglementarea juridică a aspectelor ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în acte normative diferite. Prin urmare, prin adoptarea legii învățământului dual va fi asigurată evitarea paralelismelor în reglementare.

În aceste condiții se impune completarea cadrului normativ cu noi prevederi cu referire, în mod special, la activitățile actorilor implicați în proces: Ministerul Educației și Cercetării, Camera de

Comerț și Industrie, instituția de învățământ profesional tehnic, unitatea în învățământul dual și unele categorii de personal din cadrul acestora.

Or, lipsa unei legi care ar include norme cu caracter primar privind principiile, procedura de organizare, părțile participante, drepturile și obligațiile acestora în cadrul învățământului dual, duce la interpretarea și aplicarea echivocă a acestei instituții.

Art. 59 alin. (5) al Codului educației, acordă Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova prerogativa de a stabili condițiile de implementare a programelor de formare profesională prin învățământ dual.

Or, natura juridică a acestor raporturi constituie resortul unei legi, dar nu al unui act normativ subsidiar, prin prisma jurisprudenței Curții Constituționale, care a statuat că, Guvernul, în calitatea acestuia de autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile, Hotărârile Guvernului fiind *acte juridice secundum legem*, care nu pot intra în aria de competență a autorității legislative.

Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 14 alin. (1) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, ce stabilește în mod exhaustiv, domeniile de reglementare prin hotărâri ale Guvernului, se consideră inerentă inserarea normelor de reglementare la nivel de lege, dar și amendarea corespunzătoare a Codului educației, ceea ce va constitui resortul unui proiect de lege distinct.

În lumina actelor legislative și normative evocate, se constată că nu există prevederi suficiente pentru reglementarea în întregime a programelor de formare profesională prin învățământ dual, în special a celor ce țin de formare în cadrul unității.

Astfel, pentru a asigura implementarea eficientă a acestor programe, se impune reglementarea acestor raporturi prin intermediul unei legi distincte, prin reglementarea în mod expres a statutului Camerei de Comerț și Industrie, dar și a unității, ca norme general aplicabile tuturor domeniilor.

În context, finalitatea urmărită prin elaborarea prezentului proiect de act normativ rezidă în asigurarea unor prevederi suficiente pentru reglementarea în întregime a organizării învățământului dual, precum și reglementării statutului părților implicate în implementarea programelor de formare profesională prin învățământ dual.

Deoarece proiectul de act normativ inserează norme de reglementare a activității de întreprinzător și impune anumite reguli și obligații unităților în învățământul dual, prin prisma prevederilor art. 25 al Legii nr. 100/2017 privind actele normative și ale Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază ale activității de întreprinzător, se impune elaborarea analizei impactului de reglementare.

3. Descrierea gradului de compatibilitate a prevederilor proiectului care are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de act normativ nu contravine legislației Uniunii Europene, mai mult, acesta se circumscrie principiilor și valorilor promovate de Uniunea Europeană. La elaborarea acestuia a fost preluată experiența Germaniei în organizarea învățământului dual, unde acesta este reglementat la nivel legislativ.

La fel, anterior elaborării proiectului, a fost perfectat un studiu de drept comparat, care dezvăluie modul de reglementare a acestei instituții în Serbia, Estonia, Austria și România. Drept consecință, prezentul proiect reflectă cele mai bune practici aplicabile în cadrul normativ din statele enunțate.

4. Principalele prevederi, locul actului în sistemul de acte normative, evidențierea elementelor noi

Prin intermediul proiectului se propun următoarele prevederi:

În Capitol I sunt reglementate obiectul și scopul legii. Sunt de remarcat normele potrivit cărora legea este aplicabilă atât cetățenilor Republicii Moldova, persoanelor fizice și juridice care își desfășoară activitatea în Republica Moldova, precum și categoriilor de străini sau apatrizi definiți în conformitate cu legislația privind integrarea străinilor.

Pentru a evita interpretarea neunivocă și aplicarea eronată a normelor propuse, sintagmele proprii

proiectului, care ar putea fi de dublă interpretare, se propun a fi definite la art. 2. Or, prezența semnificației acestora va duce la interpretarea restrictivă, aplicată exclusiv în sensul definit de art. 2 al proiectului, fără a fi considerată oricare altă definiție redată de un alt act legislativ.

Astfel, după o analiză minuțioasă, se propune definirea *inter alia* a termenilor - acord de cooperare, contract de formare profesională în învățământul dual, elev în învățământul dual, remunerație de formare profesională, unitate în învățământul dual, noțiuni care își găsesc reglementarea cu titlu primar în legislație.

În același capitol sunt reglementate prevederile generale aplicabile învățământului dual, principiile și obiectivele acestuia.

Cu titlu de element inovativ se propune ca instruirea teoretică să fie realizată și la unitate, în cazul în care acordul de cooperare între părți prevede aceasta. În acest caz, instruirea teoretică se va realiza conform prevederilor aprobate de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

În acest context, pentru a evita discrepanțele prezente cu noțiunea „învățământ dual” prezentă la moment în art.3 al Codului educației, se propune amendarea concomitentă a acesteia, prin intermediul unui proiect de act normativ distinct.

În cadrul Capitolului II sunt reglementate atribuțiile tuturor participanților în învățământul dual, ale Guvernului, ale organului central de specialitate în domeniul învățământului dual, ale instituției de învățământ profesional tehnic în învățământul dual, Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

De remarcat că, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova asigură, conform proiectului, activitatea de suport și monitorizare a învățământului dual, instituind în acest scop o Comisie care verifică și constată conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual, conform criteriilor de conformitate aprobate de Guvern.

La fel, în competența Camerei se atribuie întocmirea și gestionarea Registrului unităților în învățământul dual, conform structurii aprobate de Guvern, pe care Camera îl va publica pe pagina sa web oficială.

În Capitolul III - sunt reglementate statutul, drepturile și obligațiile participanților în învățământul dual.

Astfel, se stabilesc obligațiile elevului, dar și drepturile acestuia, printre care evocăm dreptul la remunerație de formare profesională plătită de unitate, în valoare de cel puțin 2/3 din cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real.

Sunt reglementate în mod detaliat - statutul, drepturile și obligațiile unității în învățământul dual, ale instituției de învățământ profesional tehnic în învățământul dual, ale maestrului instructor al instituției de învățământ profesional tehnic, dar și ale maestrului-instructor al unității.

De o manieră detaliată este reglementată organizarea învățământului dual, în cuprinsul celui de-al IV-lea capitol.

Sunt reliefate toate etapele ce urmează a fi realizate pentru implementarea normelor propuse de proiect, începând cu atribuțiile Comisiei de verificare a conformității, semnarea acordului de cooperare în învățământul dual, semnarea contractului de formare profesională în învățământul dual.

De remarcat că, potrivit proiectului, modelul Acordului de cooperare în învățământul dual se propune a fi aprobat de către Guvern. Cu toate acestea, proiectul instituie clauze esențiale al acestui acord, norme însă care nu poartă caracter exhaustiv (se prevede că, acordul de cooperare poate fi completat și cu alte clauze convenite de părți, cu condiția să nu contravină reglementărilor prezentei legi și ale altor acte legislative.)

O soluție similară se propune și în cazul contractului de formare profesională în învățământul dual, al cărui model se va aproba de către Guvern.

Finanțarea programelor de formare profesională prin învățământ dual constituie resortul Capitolului V al proiectului, care dispune că finanțarea învățământului dual este asigurată din bugetul de stat sau din alte surse legal constituite

În ceea ce vizează facilitățile acordate unității și cele acordate elevului în învățământul dual, remarcăm că, acestea sunt reglementate la moment de Codul fiscal și Hotărârea Guvernului nr. 693/2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit.

În context remarcăm prevederile art.24 alin.(19) din Codul fiscal nr. 1163/1997 care permit deducerea cheltuielilor suportare și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, inclusiv a cheltuielilor legate de organizarea și realizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, conform modului stabilit de Guvern. Ca și norme subsidiare, intervin prevederile Hotărârii Guvernului nr.70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual;

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, deoarece nu se propune diminuarea veniturilor acumulate la bugetul de stat, reieșind din faptul că facilitățile fiscale sunt instituite deja de cadrul normativ.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Conform normelor art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, se propune ca proiectul de lege să intre în vigoare la o lună din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Implementarea prevederilor proiectului va necesita elaborarea altor acte normative subsidiare. În acest sens, se instituie un termen de 3 luni, de la data intrării în vigoare a legii, în interiorul căruia Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege, și va elabora actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

7. Avizarea, expertizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul este prezentat pentru înregistrare de către Cancelaria de Stat și examinare în cadrul ședinței secretarilor generali în conformitate cu cadrul normativ.

Totodată, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează a fi supus consultărilor publice concomitent cu inițierea procedurii de avizare.

Informația privind rezultatele expertizei, inclusiv a expertizei anticorupție va fi inclusă în sinteză ulterior recepționării avizelor respective și a raportului de expertiză anticorupție.

Ministru

Anatolie TOPALĂ

Documentul de analiză a impactului

Titlul analizei impactului	Proiectul Hotărârii de Guvern <i>cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la învățământul dual</i>
Data:	noiembrie 2020
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Subdiviziunea:	Direcția Învățământ Profesional Tehnic
Persoana responsabilă și datele de contact:	Silviu Gîncu, șef Direcție învățământ profesional tehnic, tel. 0 (22) 23 33 51; e-mail: silviu.gincu@mec.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
La elaborarea proiectului Legii cu privire la învățământul dual au fost abordate următoarele probleme: 1. Lipsa unei reglementări detaliate și comprehensive a raporturilor privind organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual. Potrivit art. 5 din HG70/2018 <i>ucenic în învățământul dual</i>, elev care a fost înmatriculat la studii în cadrul unor programe de formare profesională prin învățământ dual autorizate și acreditate și a încheiat un contract de ucenicie în învățământ dual cu un agent economic. Potrivit art. 216 alin. (1) din Codul Muncii, <i>angajatorul are dreptul să încheie un contract de ucenicie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională</i>. Astfel, potrivit Codului muncii, ucenic este persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională. Prin urmare, termenul de elev-ucenic în învățământul dual crează confuzie cu termenul de ucenic la locul de muncă, existând riscul confundării acestor 2 instituții total diferite. Aceeași părere a fost exprimată inclusiv de Ministerul Justiției cât și organizațiile internaționale, care au remarcat reglementarea împreună a uceniciei la locul de muncă cât și a învățământului dual, astfel după cum actualmente o face HG70/2018, este în măsură să diminueze atractivitatea învățământului dual din cauza confuziei cu ucenicia la locul de muncă. Spre exemplu cadrul legal actual nu delimitează clar contractul de formare profesională în învățământul dual cu cel de ucenicie, adesea aceste două tipuri de contracte sunt considerate ca fiind identice. Codul muncii prevede contractul de ucenicie la locul de muncă fără a face vreo legătură cu învățământul dual, astfel, nu poate fi reglementat învățământul dual împreună cu ucenicia la locul de muncă. Contractul de ucenicie la locul de muncă se încheie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională, iar elevii în învățământul dual nu sunt persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, fapt care sporește confuzia acestor raporturi. Grupurile țintă pentru cele două raporturi sunt diferite - în învățământul dual sunt elevii, iar în cadrul uceniciei la locul de muncă sunt persoanele care nu mai sunt în sistemul de educație inițială. Regulile de tehnică legislativă prevăzute în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative interzic paralelismul în reglementare pentru a nu fi admisă reglementarea juridică a aspectelor ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în acte normative diferite. Prin urmare, prin adoptarea legii învățământului dual va fi asigurată evitarea paralelismelor în reglementare. Confuzia creată între ucenicul la locul de muncă și ucenicia în învățământul dual nu va putea fi înlăturată decât prin renunțarea la reglementarea acestor 2 instituții într-un singur proiect de lege.	

Această confuzie se propune a fi soluționată prin reglementarea separată a învățământului dual cu toate atribuțiile după cum urmează: cap. I - obiectul și scopul legii; cap. II - atribuțiile tuturor participanților în învățământul dual, ale Guvernului, ale organului central de specialitate în domeniul învățământului dual, ale instituției de învățământ profesional tehnic în învățământul dual, Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova; cap. III - statutul, drepturile și obligațiile participanților în învățământul dual; cap. IV- organizarea învățământului dual (atribuțiile Comisiei de verificare a conformității, semnarea acordului de cooperare în învățământul dual, semnarea contractului de formare profesională în învățământul dual); cap. V- Finanțarea programelor de formare profesională prin învățământ dual; cap. VI- dispoziții finale și tranzitorii.

Cât ține de instituția uceniciei la locul de muncă, unele prevederi se regăsesc în Codul Muncii, iar reglementarea acestei probleme este prerogativa Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Astfel, absența unei legi care ar include norme cu caracter primar privind obiectul specific de reglementare, principiile, procedura de organizare, părțile participante, drepturile și obligațiile acestora în cadrul învățământului dual, duce la interpretarea și aplicarea echivocă a acestei instituții.

Suplimentar dacă unele prevederi esențiale (procedura de organizare, părțile participante, drepturile și obligațiile, garanțiile elevului, finanțarea programelor) din proiectul legii nu vor fi ridicate la nivel de lege organică, există riscul ca scopul proiectului să nu fie atins.

2. Confuzia dintre învățământul dual (programelor de formare profesională prin învățământ dual) cu relațiile de ucenicie la locul de muncă, dar și cu formarea profesională continuă care sunt reglementate de Codul muncii. Astfel, există necesitatea reglementării separate a normelor aplicabile învățământului dual, cu scopul evitării confuziei dintre această instituție și cea a uceniciei, care este reglementată de Codul muncii. La elaborarea proiectului legii s-a luat în calcul practicile altor state (Serbia, Austria, Germania ș.a.) care au optat pentru adoptarea unei legi separate.

3. Necesitatea instituirii unor reglementări ce ar permite aplicarea învățământului dual și în alte sectoare, decât în sectorul de producție, ceea ce nu prevede cadrul normativ actualmente.

4. Reticența unităților în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, din cauza lipsei legi care să reglementeze învățământul dual, dar și a costurilor aferente mari și a lipsei de sustenabilitate a investițiilor în educarea elevilor.

5. Reticența elevilor în învățământul dual de a rămâne la angajator (în țară) după finalizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual. Proiectul de lege urmează dezideratul instituirii unor norme detaliate și dedicate privind organizarea și desfășurarea învățământului dual în vederea asigurării instruirii profesionale a elevilor, formării profesionale în corespundere cu cerințele economiei, contribuției la consolidarea competitivității economiei Republicii Moldova, asigurării oportunităților de angajare după absolvire, promovării unui învățământ orientat pe valori, competențe și abilități de utilitate directă în profesie și societate, asigurării condițiilor pentru dobândirea și dezvoltarea competențelor profesionale. Studiul realizat de Civita în anul 2020, în cadrul Proiectului, arată că actualmente 35% din elevii în dual rămân și activează la întreprinderea unde au realizat programul de formare profesională prin învățământ dual, iar alți 30% se angajează la alte companii din Republica Moldova. Chiar și păstrând această proporție, impactul învățământului dual în sectorul real este major, iar creșterea numărului unităților implicate în învățământul dual ar forma un număr mai mare de tineri profesioniști care să se integreze în câmpul muncii din Republica Moldova. Un cadru legislativ unic, comprehensiv și coerent dedicat învățământului dual va conferi statut bine determinat unităților care vor să implementeze programe de formare profesională prin învățământ dual, Instituțiilor de Învățământ Profesional Tehnic, Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, și nu în ultimul rând elevilor implicați, creând astfel premisele sporirii atractivității învățământului dual în Republica Moldova.

În context, finalitatea urmărită prin elaborarea prezentului proiect de act normativ constă în asigurarea unor prevederi legale suficiente pentru reglementarea în întregime a organizării învățământului dual, precum și reglementării statutului părților implicate în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

1. *Lipsa unei reglementări detaliate și comprehensive a raporturilor privind organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual* – actualmente, semnificația juridică a sintagmei „învățământ dual” este redată doar de art. 3 și art. 59 alin. (5) - (6) ale Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

Astfel, modul de organizare și desfășurare a programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual este reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual și alte acte normative aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

Potrivit cadrului normativ în vigoare conchidem că, învățământul dual este o formă alternativă de organizare a învățământului profesional tehnic, care presupune instruirea în cadrul unei instituții de învățământ profesional tehnic și al unității, cu utilizarea mijloacelor acestora, în scopul obținerii de cunoștințe, deprinderi și competențe pentru calificări profesionale de nivelele 3 ISCED, 4 ISCED și 5 ISCED, conform Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova. Totodată, este de menționat că, implicarea unității în organizarea și desfășurarea învățământului dual este una esențială, iar în vederea asigurării unui sistem viabil de formare profesională tehnică prin învățământ dual se impun reglementări noi, în special norme cu caracter cert pentru actorii implicați, participanți în pregătirea profesională.

Urmare studiilor efectuate s-a constatat că, reglementările actuale, cu referire la învățământul dual, nu sunt suficiente pentru reprezentanții mediului de afaceri. În aceste condiții se impune completarea cadrului normativ cu noi prevederi cu referire, în mod special, la activitățile actorilor implicați în proces: Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, instituția de învățământ profesional tehnic, unitatea și unele categorii de personal din cadrul acestora.

Or, lipsa unei legi care ar include norme cu caracter primar privind principiile, procedura de organizare, părțile participante, drepturile și obligațiile acestora în cadrul învățământului dual, duce la interpretarea și aplicarea echivocă a acestei instituții.

La moment, art. 59 alin. (5) al Codului educației, acordă Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova prerogativa de a stabili condițiile de implementare a programelor de formare profesională prin învățământ dual.

Or, natura juridică a acestor raporturi constituie resortul unei legi, dar nu al unui act normativ subsidiar, prin prisma jurisprudenței Curții Constituționale, care a statuat că, Guvernul, în calitatea acestuia de autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile, Hotărârile Guvernului fiind *acte juridice secundum legem*, care nu pot intra în aria de competență a autorității legislative.

Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 14 alin. (1) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, ce stabilește în mod exhaustiv, domeniile de reglementare prin hotărâri ale Guvernului, se consideră inerentă inserarea normelor de reglementare la nivel de lege, dar și amendarea corespunzătoare a Codului educației, ceea ce va constitui resortul unui proiect de lege distinct.

Statutul oricărui domeniu, poate fi atribuit prin intermediul unei legi, iar Hotărârile Guvernului sunt instrumente de implementare a legii. Deși a fost adoptată relativ recent,

HG70/2018 în anumite privințe deja este depășită și nu mai corespunde așteptărilor de pe piața muncii, agenților economici și Instituțiilor de Învățământ Profesional Tehnic, deoarece: 1) este necesară deosebirea clară între „elev în învățământul dual” și „ucenic”; 2) este necesară deosebirea clară dintre contractul elevului în învățământul dual semnat cu unitatea, de contractul de ucenicie perceput în „mod clasic” atât de instituțiile statului, dar și de agenții economici.

2. *Confuzia dintre învățământul dual și relațiile de ucenicie la locul de muncă, reglementate de Codul muncii, dar și cu formarea profesională continuă – la moment, contractul de ucenicie este reglementat de Titlul VIII al Codului muncii. Potrivit art. 216 alin.(1) și (2) Codul muncii, Angajatorul are dreptul să încheie un contract de ucenicie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională. Contractul de ucenicie, încheiat în formă scrisă, este un contract de drept civil și se reglementează de Codul civil și de alte acte normative.*

De menționat că aplicabilitatea acestuia este redusă, din considerentul lipsei unui mecanism de facilități, cât și datorită reglementărilor anevoioase, trimeri la legislația civilă, cu păstrarea în același timp a reglementărilor legislației muncii.

Evocăm că, Codul muncii nu inserează norme certe dedicate în mod distinct raporturilor juridice privind ucenicia. Referințele la Codul civil conferă un conținut și mai incert normei, deoarece subiectele de drept ce vor dori să perfecțeze aceste raporturi vor fi nevoite să apeleze atât la stipulările Codului muncii, când vor insera conținutul contractului, dar și la normele Codului civil (contractul nenumit art. 994, sau contractul complex, considerând prezența elementelor multiple, obligațiile contractuale, încheierea, perfectarea și rezoluțiunea contractului).

Codul Muncii (titlul VIII „Formarea Profesională”) în redacția actuală reglementează 3 tipuri de contracte distincte: contractul de calificare profesională, contractul de formare profesională continuă și contractul de ucenicie.

Potrivit art. 215 al codului citat, contractul de calificare profesională este un contract special, adițional la contractul individual de muncă, încheiat în formă scrisă, în baza căruia salariatul se obligă să urmeze un curs de formare profesională, organizat de angajator, pentru a obține o calificare profesională. Formarea profesională la nivel de unitate conform contractului de calificare profesională se realizează de către un instructor sau maestru de instruire, numit de angajator dintre salariații calificați cu experiență profesională și autorizat în modul prevăzut de lege.

În pofida faptului că, contractul de ucenicie cade și sub incidența legislației civile, prin intermediul Regulamentului de organizare și desfășurare a uceniciei (Ordinul MECC nr.1080/2015) aplicarea acestui tip de contract este limitată exclusiv la relațiile de ucenicie derulate în cadrul învățământului dual (ucenicii din cadrul învățământului dual sunt elevii înscriși la instituțiile de învățământ profesional tehnic care studiază în cadrul programelor de formare profesională tehnică secundară.)

Astfel, suntem în situația unei mari confuzii dintre normele Codului muncii, care atribuie un sens generic contractului de uceniciei, și cele inserate în Ordinul Ministerului Educației nr. 1080 din 20.10.2014 care reglementează mecanismul de aplicare a acestui contract doar în învățământul dual.

Prin urmare, este inerentă prezentarea unei soluții juridice ce ar face distincție clară dintre cele trei tipuri de raporturi, una dintre acestea ar fi elaborarea a două acte normative distincte, unul dedicat învățământului dual, iar al doilea- dedicat uceniciei la locul de muncă, ca și modalitate de formare în afara sistemului de educație inițială. Această soluție se întemeiază pe faptul că grupurile țintă pentru cele două raporturi sunt diferite - în învățământul dual sunt elevii, iar în cadrul uceniciei la locul de muncă sunt persoanele care nu mai sunt în sistemul de educație inițială.

3. *Necesitatea instituirii unor reglementări ce ar permite aplicarea învățământului dual și în alte sectoare, decât în sectorul de producție, ceea ce prevede cadrul normativ*

actualmente - urmare analizei Hotărârii nr.70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual putem conchide că, actualmente învățământul dual este aplicat doar în sectorul de producție, datorită terminologiei utilizate în textul acesteia. Astfel, obligativitatea participării „maistrului instructor în producție” în programul de învățământ dual, limitează domeniile în care aceste programe pot fi implementate doar la domeniile de producție.

Prin urmare, întru dezvoltarea și modernizarea cadrului normativ existent privind organizarea și desfășurarea uceniciei la locul de muncă și învățământului dual în vederea dezvoltării capacității forței de muncă și ajustării la necesitățile pieței muncii, se consideră judicioasă elaborarea prezentului proiect de act normativ.

4. *Nivelul scăzut al interesului unităților în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, din cauza costurilor aferente mari și a lipsei de sustenabilitate a investițiilor în educarea elevilor* - facilitățile de natură fiscală acordate unității și elevului în învățământul dual sunt reglementate la moment de Codul fiscal și Hotărârea Guvernului nr. 693/2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit.

În context remarcăm prevederile art. 24 alin. (19) din Codul fiscal nr. 1163/1997 care permit deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, inclusiv a cheltuielilor legate de organizarea și realizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, conform modului stabilit de Guvern. Ca și norme subsidiare, intervin prevederile Hotărârii Guvernului nr.70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual;

Cu toate acestea, prezența acestor facilități, nu duc la dezvoltarea suficientă a capacității forței de muncă și ajustarea la necesitățile pieței muncii, cu ajutorul și în interesul unităților.

Mai mult, deși hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual nr. 70/2018 este aplicabilă de ceva timp, datele Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova atestă un interes scăzut (comparativ cu cel așteptat) al unităților în implementarea programelor de formare profesională prin învățământ dual, iar cei care implementează aceste programe examinează posibilitățile de ieșire din acestea. În cadrul întâlnirilor și discuțiilor cu reprezentanții mediului de afaceri care deja implementează programe de formare profesională prin învățământ dual sau care își manifestă dorința de a se implica, a fost remarcată necesitatea unui cadru legislativ și normativ coerent, deoarece hotărârile guvernului pot fi modificate la orice schimbare a puterii, iar o lege a învățământului dual ar fi în stare să ofere actorilor implicați: claritate, stabilitate și predictibilitate.

5. *Nivelul redus al interesului elevilor în învățământul dual de a rămâne la angajator (în țară) după finalizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual* - considerăm că, categoria vizată în proiect este extrem de importantă la acest moment, când tinerii sunt tentați de a părăsi țara în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit.

Prin urmare, este inerentă dezvoltarea capacității forței de muncă și ajustarea la necesitățile pieței muncii, cu ajutorul și în interesul unităților.

6. *Forța de muncă disponibilă nu corespunde cerințelor angajatorilor în ceea ce ține de: cunoștințe, pregătire, aptitudini, calificări* - din întrevederile cu unitățile, organizate în procesul de elaborare a proiectului, barierele ce le întâmpină unitățile în găsirea/educarea forței de muncă în Republica Moldova sunt:

- Lipsa/insuficiența persoanelor cu cunoștințe, pregătiri și aptitudini pentru pozițiile libere care se oferă.

- Pregătirea practică insuficientă a studenților în cadrul instituțiilor de învățământ, astfel încât unitățile sunt nevoite să instruiască (investească în) fiecare nou angajat.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

1. Prezența unor norme incerte și confuze care nu definesc cert contractul de ucenicie și raporturile din domeniul învățământului dual- Codul muncii menționează un contract de ucenicie, dar fără a face legătura cu învățământul dual, ceea ce sporește confuzia. De asemenea, se menționează că, contractul de ucenicie se încheie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională, sporind și mai mult confuzia, întrucât elevii din cadrul învățământului dual nu sunt persoane aflate în căutarea unui loc de muncă.

2. Nu sunt reglementate exhaustiv atribuțiile, drepturile și obligațiile tuturor părților implicate (elev, ucenic, școală, unitate, coordonator/maistru, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, etc.) ceea ce atrage necesitatea instituirii unor norme coerente în toate actele normative pentru a evita confuziile;

3. Actualmente, învățământul dual este aplicat doar în sectorul de producție, datorită terminologiei utilizate în hotărârea Guvernului nr.70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual. Astfel, obligativitatea participării „maistrului instructor în producție” în programul de învățământ dual, limitează domeniile în care aceste programe pot fi implementate la domeniile de producție.

4. Lipsa interesului unităților în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual se datorează următoarelor :

Investițiile esențiale solicitate și gradul de responsabilitate al unității sunt net mai mari decât rezultatul și valoarea adăugată generată de aceste investiții;

Insuficiența stimulentei financiare și a mecanismelor eficiente pentru cointerесarea implicării unităților în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual;

Lipsa unui mecanism instituțional de suport al unităților și Instituțiilor de învățământ profesional tehnic în ceea ce privește organizarea și desfășurarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual.

Plecarea elevilor fie peste hotare, fie la alți angajatori și/sau instituții finanțate din bugetul de stat (repartizarea conform necesităților statului) după finalizarea programului de formare profesională tehnică prin învățământ dual, în pofida investițiilor de ordin financiar și de instruire ale unității.

5. Considerăm că, nivelul scăzut al interesului elevilor în învățământul dual de a rămâne la angajator ulterior absolvirii programelor se datorează următoarelor:

- Imaginea scăzută a profesiilor oferite în cadrul învățământului profesional tehnic în general;
- Proaspeții absolvenți nu identifică perspectiva continuării muncii din cauza lipsei sau necorespunderii condițiilor de trai așteptărilor/dorințelor;
- Plecarea peste hotare cu trai permanent/temporar la rude sau în căutarea unor venituri mai mari.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Începând cu anul 2014, în baza prevederilor Codului educației (art. 59) și a Ordinului Ministerului Educației nr. 1080 din 20.10.2014 (nepublicat în Monitorul Oficial), a fost inițiată experimentarea și pilotarea învățământului dual.

Până în anul 2017, Ministerul Educației și Cercetării a pilotat cu succes implementarea învățământului dual, astfel încât s-au creat premise suficiente (prin campanii de informare și promovare, prin chestionarea unităților etc.) pentru ca învățământul dual să devină parte a învățământului profesional tehnic.

În rezultatul pilotării elementelor de învățământ dual în Republica Moldova, dar și urmare a chestionării unităților, au fost identificate sectoare economice interesate în parteneriatul dual

în sfera formării profesionale. Chestionarul a fost adresat către 12 asociații profesionale reprezentative pentru mediul economic din Republica Moldova și 30 unități, care au formulat necesarul de meserii și locuri disponibile în vederea organizării învățământului dual. În acest sens, printre principalele domenii s-au relevat: industria prelucrătoare, industria cablaje auto, industria alimentară, industria TIC, prelucrarea laptelui, cofetărie, patiserie, sectorul vitivinicol, industria ușoară etc.

Odată cu desfășurarea campaniilor de informare și promovare a avantajelor învățământului dual s-a exprimat un interes sporit din partea unităților față de această formă de învățământ. Astfel, deși s-a constatat că există condiții ca învățământul dual să devină parte a sistemului de învățământ profesional tehnic, cauzele expuse mai sus creează obstacole în dezvoltarea de mai departe a învățământului dual.

Potrivit situației învățământului dual în Republica Moldova pentru anul de studii 2017-2018:

- 49 companii din Bălți, Fălești, Rezina, Orhei, Chișinău, Hîncești, Nisporeni, Căușeni, Ștefan-Vodă, Cahul și Ceadr-Lunga sunt implicate în programele de formare profesională tehnică prin învățământ dual în colaborare cu circa 20 de instituții de învățământ profesional tehnic;

- Se realizează programe de formare profesională tehnică prin învățământ dual pentru 21 meserii din 9 sectoare ale economiei naționale;

- Aproximativ 700 de elevi sunt instruiți conform acestor programe de formare.

Pentru anul de studii 2018-2019:

- au fost semnate acorduri de cooperare în vederea organizării instruirii prin învățământ dual de către 63 companii și 24 instituții de învățământ profesional tehnic;

- s-a realizat instruirea pentru 28 meserii (nivelul III ISCED) din 12 domenii de formare profesională (preponderent în domeniul inginerie și activități ingineresti, fabricare și prelucrare, construcții și inginerie civilă) și 5 specialități (nivelul IV-V ISCED) din domeniul inginerie și activități ingineresti;

- circa 1100 elevi au fost înmatriculați pentru instruirea la programe cu durata de 1-2 ani de studii.

Pentru anul de studii 2019-2020:

- formarea profesională duală s-a realizat prin cooperarea dintre 25 instituții de învățământ profesional tehnic și 78 companii;

- s-a realizat instruirea pentru 26 meserii (nivelul III ISCED) din 10 domenii de formare profesională (preponderent în domeniul inginerie și activități ingineresti, fabricare și prelucrare) și 6 specialități din 4 domenii de formare profesională (preponderent din domeniul inginerie și activități ingineresti)

- circa 950 elevi au fost înmatriculați pentru instruirea la programe cu durata de 1-2 ani. Se observă o ușoară scădere a numărului de persoane înmatriculate, motivul fiind că, în cazul unor instituții penitenciare s-a decis organizarea programelor cu durata de până la 8 luni, întrucât nu era posibilă aplicarea integrală a prevederilor Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018.

Pentru anul de studii 2020-2021:

Prin Hotărârea Guvernului nr.410/2020 cu privire la planurile (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate pe meserii, specialități în instituțiile de învățământ profesional tehnic pentru anul de studii 2020-2021, pentru instruirea prin învățământ dual au fost aprobate 1015 locuri pentru programe de formare profesională tehnică secundară (nivelul III ISCED) și 188 locuri pentru programe de formare profesională tehnic postsecundară și postsecundară nonterțiară (nivelul IV-V ISCED). Comanda de stat pentru învățământul dual a fost elaborată în temeiul solicitărilor a circa 80 companii.

Fără o intervenție normativă dedicată, indicatorii atinși la moment, se vor diminua, revenindu-se parțial la situația când pregătirea elevilor/studentilor includea în mare parte instruire teoretică, iar instruirea practică doar în cadrul stagiilor de practică. Ceea ce cu siguranță nu ar avea efect benefic asupra aptitudinilor și abilităților absolvenților.

În cazul neintervenției în domeniul învățământului dual această instituție nu va fi explorată în continuare, pierzând astfel din obiectivele urmărite.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Proiectul este elaborat în scopul realizării obiectivelor stipulate în documentele strategice de susținere a dezvoltării, și anume în:

- Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.944/2014 ;
- Strategia de dezvoltare a învățământului profesional tehnic pe anii 2013-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 97/2013;
- Strategia națională de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2016-2020 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.511/2016;
- Planul de acțiuni pentru restructurarea rețelei instituțiilor de învățământ profesional tehnic pe anii 2015-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului 230/2015;

În prezent, următoarele acte legislative și normative reglementează tangențial învățământul dual:

1. Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, Titlul IV „Învățământul profesional tehnic”;
2. Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003, Titlul VIII „Formarea profesională”;
3. Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002;
4. Codul fiscal nr.1163/1997;
5. Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală;
6. Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593/2002;
7. Hotărârea Guvernului nr.944/2014 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”;
8. Hotărârea Guvernului nr. 97/2013 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a învățământului profesional tehnic pe anii 2013-2020;
9. Hotărârea Guvernului nr. 230/2015 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru restructurarea rețelei instituțiilor de învățământ profesional tehnic pe anii 2015-2020;
10. Hotărârea Guvernului nr. 511/2016 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2016-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia;
11. Hotărârea Guvernului nr.70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual;
12. Hotărârea Guvernului nr. 616 /2016 cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă și Regulamentul de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă;
13. Hotărârea Guvernului nr.743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară (Anexa nr.7- Regulamentul privind salarizarea ucenicilor în perioada de instruire profesională, precum și a muncitorilor calificați și specialiștilor antrenați în procesul de instruire);
14. Hotărârea Guvernului nr. 193 / 2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea continuă a adulților;
15. Ordinul Ministerului Educației nr.840/2015 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ profesional tehnic secundar;

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNȚREPRINZĂTOR

Nr. 38-02-11705

Chișinău

30 decembrie 2020

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

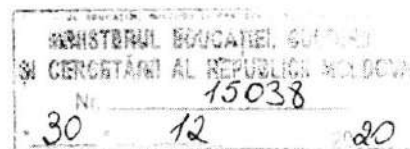
În temeiul prevederilor art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, art.19 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și atribuțiile stabilite în pct.34 din Regulamentul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, se remite *Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la proiectul de lege cu privire la învățământul dual.*

Anexă: 1 filă

**Secretar general adjunct al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2020.12.30 10:22:58 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

EXPERTIZA

Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Prezenta expertiză este acordată în temeiul art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019.

Titlul actului examinat:	Proiectul de lege cu privire la învățământul dual
Autorul (autoritatea), persoana responsabilă:	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova Gîncu S., șef Direcție învățământ profesional tehnic
Evaluarea documentului de analiza a impactului	
Examinat în ședința Grupului de lucru la data:	17 decembrie 2020
Concluzia: Analiza impactului corespunde parțial cu cerințele și rigorile Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, în special nu este argumentată oportunitatea/necesitatea intervenției. Analiza se susține cu condiția ajustării și perfecționării documentului în conformitate cu obiecțiile și recomandările expuse.	
Evaluarea proiectului de act normativ	
Examinat în ședința Grupului de lucru la data:	01 decembrie 2020
Concluzia: Proiectul conține unele norme contradictorii cu principiile de reglementare ale activității de întreprinzător, necesită modificări/completări întru conformarea principiilor de reglementare a activității de întreprinzător. Se susține cu condiția luării în considerație a obiecțiilor/recomandărilor expuse.	
Comentarii, obiecții, recomandări:	Întru conformarea principiilor de reglementare a activității de întreprinzător, dar și cadrului legal în vigoare aferent derulării procesului de învățământ dual în Republica Moldova, care stabilește că Camera de Comerț și Industrie din Republica Moldova contribuie la "organizarea învățământului profesional și ridicarea calificării de întreprinzător a membrilor săi", și nu prevede atribuirea unor funcții de avizare/certificare a activităților derulate în acest proces, ori acestea se consideră având caracter de act permisiv, conform calificărilor stipulate în art.2 al Legii 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, se recomandă revizuirea atribuțiilor Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, și anume: - la art. 10 (2c): "avizează curriculumul la meserie/profesie sau specialitate în învățământul dual"; - la art. 10 (2d): "înstituie o Comisie (Comisia de verificare a conformității)care verifică și constată conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământul dual..."; - la art. 10 (2e): "elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul învățământului dual raportul privind conformitatea unităților care intenționează să participe în procesul de formare profesională prin învățământ dual"; - la art. 10 (2f): "întocmește și gestionează Registrul unităților în învățământul dual ..."; - la art. 16 (2): "...Comisia de verificare a conformității, în conformitate cu regulamentul aprobat de către Camera de Comerț și Industrie, constată capacitatea unității de a satisface condițiile pentru organizarea programului de formare profesională prin învățământ dual și competențele generice și profesionale....." <i>Extrasul din Procesul-verbal nr.41 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 1 decembrie 2020 se anexează.</i>

Secretar general al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru
reglementarea activității de întreprinzător

Roman CAZAN

EXTRAS
din PROCESUL-VERBAL nr.41
al ședinței Grupului de lucru Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)

1 decembrie 2020

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Vladislav Caminschi	- director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru
Marina Bzovii (Adrian Servan)	- director executiv al Asociației Naționale a Companiilor din Domeniul TIC
Ana Groza	- director executiv al Asociației Investitorilor Străini (FIA)
Carolina Linte	- director executiv al Asociației Patronale Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”
Diana Russu	- șef al Direcției susținere și promovare a membrilor Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova
Elena Bejenaru	- director executiv al Federației Patronale a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”
Victor Baciu	- consultant de politici, Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova”
Valentina Chiper	- șef al Secției reglementarea mediului de afaceri și întreprinderi mici și mijlocii, Direcția politici economice și mediul de afaceri, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Roman Gapeev	- șef al Serviciului transport feroviar, Direcția transport, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Alexandru Leonte	- consultant principal în Direcția urbanism, construcții și locuințe, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Maria Nagornii	- șef al Direcției politici de prevenire a poluării și evaluării de mediu, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Vitalie Dragan	- șef al Direcției politici în domeniul medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animalieră, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Victoria Ciorbă	- consultant principal în Direcția avizare acte normative, Ministerul Justiției
Alexandru Tocarjevschi	- șef al Direcției politici în domeniul ordinii și securității publice, Ministerul Afacerilor Interne
Svetlana Nunu	- consultant principal în Direcția acte guvernamentale, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice centrale:

Marina Golovaci	- Secretar de stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
Gheorghe Gorceag	- șef serviciu politici medicamente și dispozitive medicale, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
Elena Chițan	- șef Secție medicamente, Compania Națională de Asigurări în Medicină
Olga Ursache	- consultant principal în Direcția politici în domeniul biodiversității, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Daniela Șorahmetov	- consultant principal în Direcția administrație publică, Cancelaria de Stat
Tatiana Cunețchi	- Prim-director adjunct al Agenției Servicii Publice
Pavel Șincariuc	- șef adjunct al Departamentului management servicii publice, Agenția Servicii Publice
Silviu Gîncu	- șef Direcție învățământ profesional tehnic, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
Tatiana Petrache	- consultant superior, Direcția infrastructura comunicațiilor, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Andrei Gavrisi	- Director al Instituției Publice „Serviciului Național de Management de Frecvențe Radio”
Igor Vîlcu	- Director general adjunct al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor
Cristina Grădinaru	- șef adjunct al Direcției juridice, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
Viorica Botnari	- Direcția juridică, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
Tatiana Rotari	- director al I.P. Laboratorul Central Fitosanitar
Diana Curchi	- director al I.P. Centrul Republican de Diagnostică Veterinară
Lucia Gherdelescu	- director al I.P. Laboratorul Central de Testare a Băuturilor Alcoolice/Nealcoolice și a Produselor Conservate
Adrian Gorodenco	- șef al Departamentului supraveghere energetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
Alexandru Tagadiuc	- specialist principal în Secția documente normative și supraveghere energetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
Daniel Chiviriga	- șef Secție reglementări, Departamentul energie electrică și regenerabilă, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

Invitați:

Elena Gherbovțan	- director executiv al Asociației Patronale a Antreprenorilor de Dispozitive Medicale și Echipamente de Laborator DISMED
Sergiu Harea	- președinte al Camerei de Comerț și Industrie
Rodica Bivol	- șef al Secției învățământ dual, Camera de comerț și Industrie
Vitalie Băbălău	- expert în cadrul Proiectului „Promovarea învățământului profesional tehnic pentru o economie verde”

Experți al Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare: dl Oleg Chelaru, dl Eduard Sîrbu, Natalia Crețu, Tatiana Iovv, Nicolae Boțan, Victor Ermurachi.

5(4). Examinarea proiectului de lege cu privire la învățământul dual

Autor: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Au luat cuvântul:

DI Silviu Gîncu

A menționat că analiza de impact a fost ajustată în conformitate cu cadrul normativ în vigoare, fiind completat compartimentul *Consultări*, dar și alte compartimente.

Cu referire la proiectul de lege a relatat că învățământul dual în Republica Moldova a fost lansat printr-un program-pilot la inițiativa Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și a unui agent economic. În perioada anilor 2014 - 2018 învățământul dual a fost reglementat printr-un ordin al ministrului educației cu titlu de experiment. În anul 2018, prin Hotărârea Guvernului nr. 70, a fost aprobat Regulamentul cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică în învățământul dual.

A menționat că proiectul de lege prezentat vine să reglementeze învățământul dual, în mare parte preluând prevederile Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică în învățământul dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018. Totuși, reglementarea printr-un act legislativ se argumentează prin faptul că învățământul dual va face o conexiune dintre prevederile Codului educației și ale Codului muncii, or formarea prin sistem dual presupune formarea în 2 entități: 1 – instituția de învățământ și 2 – agentul economic. În funcție de calificare prezența elevului în cadrul agentului economic este mai mare decât prezența în cadrul instituției de învățământ. Din acest considerent se consideră oportun și necesar ca reglementarea acestui statut al elevului să fie stabilit prin lege. Aceasta propunere vine și ca efectuare a analizei experienței diferitor state (Germania, Elveția, România, Serbia). Problema de bază este statutul elevului în cadrul companiei stabilit prin contractul de ucenicie, care creează o confuzie ce ține de contractul de ucenicie în învățământul dual, care prevede formarea profesională inițială, și cu contractul de ucenicie care este prevăzut de Codul muncii. Conceptul învățământului dual presupune că instituția de învățământ este prestator de servicii, se evaluează de către ANACEC pentru a primi dreptul de a presta servicii educaționale pentru anumite programe. Instituția de învățământ își împarte acest drept conform acordului de cooperare cu unul sau mai mulți agenți economici. Prin urmare dreptului exclusiv de oferire a diplomelor/certificatelor de calificare ține de instituția de învățământ și nu de agentul economic. Din această perspectivă dacă instituția de învățământ este subordonată Ministerului educației, culturii și cercetării, agentul economic nu are neapărat o subordonare. În această situație instituția de învățământ este lăsată să decidă dacă dorește sau nu să semneze un acord de cooperare cu agentul economic. La prima vedere s-ar părea că este o situație destul de benefică pentru instituție, dar apare elementul de credibilitate a instituției de învățământ față de agentul economic. În context, a menționat că este salutară implicarea în acest proces a Camerei de Comerț și Industrie, care s-a arătat disponibilă să reprezinte comunitatea agenților economici ce se implică în învățământul dual, prin asumarea mai multor responsabilități prevăzute în proiectul de lege.

Dna Tatiana Iovv

A menționat că nu este argumentată atribuirea competențelor Camerei de Comerț și Industrie de instituire a Comisiei pentru constatarea conformității agentului economic și avizare a curriculum în învățământul dual, în situația în care în procesul de coordonare a curriculum trebuie să fie implicate comitetele sectoriale. A remarcat că nu a fost prezentată o analiză de impact modificată care să reflecte aspectele sesizate în cadrul examinării documentului de analiză a impactului, iar unele prevederi ale proiectului necesită a fi revizuite.

S-au inițiat discuții la care au participat:

DI Silviu Gîncu

A menționat că curriculum se aprobă de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și este unic pentru toate calificările în conformitate cu art.64 alin.(2) din Codul educației, care prevede că curriculumul pe module/discipline în învățământul profesional tehnic se elaborează de experți în domeniu, se coordonează cu comitetele sectoriale și se aprobă prin ordinul ministrului educației, culturii și cercetării. A remarcat că în unele cazuri comitetele sectoriale comunică despre imposibilitatea de a se expune asupra unui sau altui document.

De asemenea, a menționat că învățământul dual pornește de la necesitatea agentului economic de a-și forma o forță de muncă calificată la întreprindere și dacă agentul economic are această necesitate el constituie aceste grupe pentru ca elevul să aibă posibilitate să exerseze deprinderile practice, iar în școala profesională săi fie asigurată doar pregătirea teoretică. În învățământ dual 70% din timp elevul se află la întreprindere și 30% la instituția de învățământ. Camera de Comerț și Industrie este entitatea care asigură ministerul/instituția de învățământ că agentul economic are condiții pentru implementarea învățământului dual.

DI Sergiu Harea

A menționat că analiza de impact este prezentată în conformitate cu prevederile legale. Proiectul de lege prezentat nu contravine Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, nu implică costuri suplimentare pentru agenții economici. A exprimat dezacordul cu opinia expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare.

A remarcat că Camera de Comerț și Industrie reprezintă mediul de afaceri, fiind cea mai mare asociație de business, cu 1200 de membri, care au experți pe toate domeniile. Respectiv, Camera de Comerț și Industrie consultă curriculum și standardele ocupaționale.

În context, a menționat că procesul de formare profesională prin învățământ dual presupune aflarea elevului în cadrul unei întreprinderi, iar întreprinderea respectivă trebuie să creeze condiții pentru formarea profesională a elevului. Una din condiții este ca întreprinderea să aibă un maestru instructor, care ghidează elevul în procesul de formare profesională la întreprindere.

A notat că proiectul de lege reprezintă opinia a 94 de companii, membri ai Camerei de Comerț și Industrie, care deja implementează învățământul dual și, de asemenea, opinia a circa 20 companii, care doresc să se implice în învățământul dual. Proiectul de lege reglementează clar statutul ucenicilor și statutul întreprinderii, care participă la procesul de formare profesională în învățământul dual. Elaborarea și promovarea proiectului de lege este necesar, deoarece în Regulamentul cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică în învățământul dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018, conține prevederi contradictorii, iar anumite reglementări lipsesc.

A remarcat că Camera de Comerț și Industrie nu percepe nici o taxă, dar suportă cheltuieli în cuantum de circa 500 mii de leu anual din bugetul agenților economice pentru menținerea Direcției învățământ dual, care este responsabilă de ținerea registrelor ucenicilor, instruirea maiștrilor etc.

(Opinia Camerei de Comerț și Industrie prezentată în scris se anexează la Procesul –verbal).

Dna Rodica Bivol

Cu referire la procedura de verificare a conformității agentului economic a menționat că aceasta nu este o procedură de verificare în sensul direct al cuvântului „a verifica”. Procedura de constatare a conformității este un instrument de asigurare a calității anume pentru instruirea practică. Această procedură permite să se asigure condițiile necesare pentru formarea profesională a elevilor și pregătirea unor cadre calificate într-un anumit domeniu.

Comisia pentru constatarea conformității agentului economic se constituie la cerința agentului economic prin depunerea scrisorii de intenție și este formată din minim 3 persoane, care sânt selectați

din registrul maștrilor instructori, certificați de Camera de Comerț și Industrie. Comisia se deplasează la sediul întreprinderii pentru a constata dacă agentul economic poate avea statut de al doilea loc de formare și în acest sens se constată dacă sunt respectate anumite cerințe: 1) competența personală și profesională a agentului economic și 2) dotarea tehnică și condițiile care le poate asigura agentul economic pe toată durata de instruire practică. În competențele profesionale ale agentului economic se evaluează dacă cooperarea respectivă deține pachetul educațional coordonat, avizat și aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (planul aprobat, curricula aprobată, planul de instruire practică în cadrul agentului economic).

A menționat că deținerea pachetului educațional poate fi verificată din oficiu, dar condițiile ce țin de dotarea tehnică și amenajarea locurilor de realizare a instruirii practice din oficiu trebuie atestat la sediul întreprinderii. A remarcat că, de fapt, nu este o verificare, dar o constatare. Se face un raport în care se prezintă lista companiilor care întrunesc această capacitate de a fi al doilea loc de formare și se prezintă Ministerului Educației, Culturii și Cercetării pentru implementarea programelor de formare profesională tehnică.

Dna Carolina Linte

A remarcat o problemă cu care se confruntă agenții economici. Aceștia nu au siguranță că după perioada de ucenicie elevii vor rămâne să lucreze la întreprinderea dată.

De ex. întreprinderile de producere a produselor lactate, în majoritatea cazurilor, sunt amplasate în afara municipiului Chișinău, elevilor li se oferă cazare, se creează condiții de muncă, nu este nici o garanție că acesta după ce trece perioada de ucenicie va rămâne la întreprindere.

A solicitat precizări privind garanțiile pe care le acordă proiectul de lege agenților economici că ucenicul își va continua activitatea de muncă la întreprinderea dată.

DI Silviu Gîncu

Cu referire la continuarea activității de muncă la întreprindere a menționat unele aspecte a problemei date. Unul dintre aspecte este vârsta ucenicilor. Astfel, din numărul total de elevi – 13000, care își fac studiile în învățământul dual, 800 dintre ei au vârsta de 16-18 ani. Codul educației prevede învățământul obligatoriu până la vârsta de 18 ani. Prin urmare nu este posibil de a include în proiect prevederi care ar impune obligativitatea a continua activitatea de muncă la întreprindere. Un alt aspect ține de încorporarea în serviciul militar.

A precizat că proiectul nu prevede obligativitatea absolventului de școală profesională de a rămână la întreprindere, or din punct de vedere juridic poate fi foarte complicat să fie inclusă o astfel de prevedere, deoarece vârsta absolvenților este de până la 18 ani.

DI Sergiu Harea

A menționat că a fost discutat aspectul ce ține de obligativitatea de a continua activitatea de muncă la întreprindere, dar astfel de prevederi contravine normelor constituționale.

Totodată, a remarcat că la moment se discută cu Ministerul Economiei și Infrastructurii și Ministerul Finanțelor modificarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică în învățământul dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018, precum și a Regulamentului privind mecanismul de utilizare a mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat pentru susținerea investitorilor în vederea pregătirii și instruirii personalului (cadrelor) în legătură cu crearea de noi locuri de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1002/2014, în vederea acordării unor facilități sau compensarea cheltuielilor suportate de companiile care participă la formarea profesională prin învățământ dual.

DI Adrian Servan

A solicitat precizări privind constituirea, componența și activitatea comisiei pentru constatarea conformității agentului economic, remarcând că în proiect nu se regăsesc prevederi cu privire la această comisie.

DI Sergiu Harea

A precizat că proiectul de lege nu prevede constituirea, componența și activitatea comisiei pentru constatarea conformității agentului economic, deoarece în lege nu e posibil de a include astfel de norme. Totodată, a menționat că Regulamentul de constatare este aprobat, în conformitatea cu legea, prin ordinul președintelui Camerei de Comerț și Industrie.

DI Vladislav Caminschi

A remarcat că condițiile de muncă la întreprindere pot și trebuie să fie verificate de către Inspectoratul de Stat Muncii. Crearea comisiei și efectuarea verificărilor la agentul economic este un aspect care impune atenție din partea Grupului de lucru, or prin aceste activități pot fi depășite anumite limite legale.

A opinat că urmează a fi prevăzute proceduri de constatare periodică (planificată) a condițiilor de muncă, declarate de către agentul economic. Totodată, constatările se pot face și în legătură cu o situație sesizată.

DI Sergiu Harea

A menționat că sugestiile expuse privind constatarea condițiilor de muncă din oficiu și în legătură cu o situație sesizată de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării vor fi luate în considerare.

Dna Marina Bzovii

A menționat că pentru sectorul IT învățământul dual ar putea fi o opțiune, dar pentru companii nu sânt convenabile toate mecanismele de compensare care se propun din prisma regimului aplicabil acestor companii. Respectiv, întregul mecanism trebuie simplificat.

DI Vladislav Caminschi

A susținut opinia expusă privind simplificarea mecanismului de aplicare a învățământului dual. A menționat că condițiile de muncă a unui ucenic nu trebuie să fie altele decât a unui angajat, cu respectarea prevederilor legislației muncii care reglementează condițiile speciale ce țin de vârstă etc.

Dna Elena Bejenaru (opinie prezentată prin e-mail)

În art.3 alin. (7) cuvintele „structurii asociative interesate, Camerei de Comerț și Industriei a Republicii Moldova” vor fi expuse în altă redacție, excluzând mențiunea directă a Camerei, și includerea în această expunere și Institutul Muncii, INCERCON.

Prin urmare și textul din art.10, de asemenea, va fi modificat astfel ca să redea o formă generală tuturor participanților la organizarea acestui proces. Considerăm că prin modificările propuse va fi stabilită o egalitate în drepturi, anunțate în proiectul de lege și libertatea în acțiune a solicitanților de învățământ dual.

În art.16 propunem ca Regulamentul Comisiei de verificare a conformității să fie elaborat și aprobat de către organul central de specialitate sau poate fi completat proiectul de lege cu un asemenea articol.

Ca urmare a discuțiilor din cadrul ședinței s-a decis: proiectul se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare și ale membrilor Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Vicepreședintele Grupului de lucru

Vladislav CAMINSCHI

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNTRERINZĂTOR

Nr. 38-02-11001

Chișinău

7 decembrie 2020

**Ministerul Educației, Culturii
și Cercetării**

Ref.: adresa nr.03/2-07/6137 din 04.11.2020

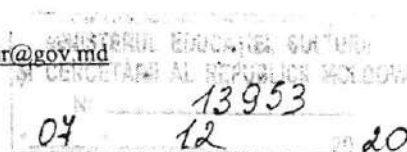
În temeiul art.19 alin.(2) lit. b) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, pct. 29 subpct.2) și pct.34 subpct.2) lit. b) ale Regulamentului Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, Grupul de lucru, în cadrul ședinței din 17 noiembrie anul în curs, a examinat și a susținut analiza impactului de reglementare la proiectul de lege cu privire la învățământul dual cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare și ale membrilor Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Extrasul din Procesul-verbal nr.38 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 17 noiembrie 2020 se anexează.

**Secretar general adjunct al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2020.12.07 10:08:52 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

EXTRAS
din PROCESUL-VERBAL nr.38
al ședinței Grupului de lucru Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)

17 noiembrie 2020

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Vladislav Caminschi	- director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru
Adrian Servan	- director executiv al Asociației Naționale a Companiilor din Domeniul TIC
Cristina Tișcul	- director executiv al Asociației Investitorilor Străini (FIA)
Alexandra Popa	- manager pe politici și advocacy în cadrul Asociației Businessului European
Diana Russu	- șef al Direcției susținere și promovare a membrilor Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova
Elena Bejenaru	- director executiv al Federației Patronale a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”
Victor Baci	- consultant de politici, Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova”
Valentina Chiper	- șef al Secției reglementarea mediului de afaceri și întreprinderi mici și mijlocii, Direcția politici economice și mediul de afaceri, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Roman Gapeev	- șef al Serviciului transport feroviar, Direcția transport, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Alexandru Leonte	- consultant principal în Direcția urbanism, construcții și locuințe, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Maria Nagornii	- șef al Direcției politici de prevenire a poluării și evaluării de mediu, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Vitalie Dragan	- șef al Direcției politici în domeniul medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animalieră, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Victoria Ciorbă	- consultant principal în Direcția avizare acte normative, Ministerul Justiției
Alexandru Tocarjevschi	- șef al Direcției politici în domeniul ordinii și securității publice, Ministerul Afacerilor Interne
Svetlana Nunu	- consultant principal în Direcția acte guvernamentale, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice centrale:

Silviu Gîncu	- șef al Direcției învățământ profesional tehnic, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
Vitalie Băbălău	- expert în cadrul Proiectului „Promovarea învățământului profesional tehnic pentru o economie verde”
Rodica Bivol	- șef al Secției învățământ dual, Camera de comerț și Industrie
Alexandru Ghețu	- șef al Direcției politice în domeniul raporturilor de muncă și parteneriatului social, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
Victor Ciobanu	- consultant principal în Secția reglementarea mediului de afaceri și IMM, Direcția politici economice și mediul de afaceri, Ministerul Economiei și Infrastructurii
Irina Rotari	- consultant principal în Direcția politici în domeniul energetic, Ministerul Economiei și Infrastructurii

Experți al Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare: dl Oleg Chelaru, dl Eduard Sîrbu.

**2(1). Examinarea analizei impactului de reglementare
la proiectul de lege cu privire la învățământul dual**

Autor: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Au luat cuvântul:

DI Silviu Gîncu

A relevat că învățământul dual în Republica Moldova a fost inițiat în anul 2014, între timp fiind acumulată mai multă experiență în domeniul respectiv. Ca rezultat, prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018 a fost aprobat Regulamentul cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual.

Luând că în considerare că în procesul de implementare a Regulamentului menționat au fost constatate mai multe deficiențe de înțelegere a învățământului dual, care nu este doar un proces de formare profesională, dar și o activitate de muncă, proiectul de lege prezentat va asigura o conexiune dintre prevederile Codului muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 și cele ale Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014.

Respectiv, ținând cont de faptul de aceste aspecte, dar și de experiența altor stat, s-a optat pentru elaborarea unui proiect de lege.

A menționat că potrivit proiectului sânt stabilite două nivele de formare: 1) la nivel de muncitori calificați și 2) la nivel de tehnicieni. De asemenea, conform proiectului învățământul dual presupune o prezență la agentul economic în proporție de 70-80%, timp în care el lucrează și prestează servicii, iar pentru aceasta este remunerat cu 2/3 din salariu mediu pe economie. Implicarea agentului economic în învățământul dual este benevolă și constituie o oportunitate din perspectiva creșterii capacității forței

de muncă a întreprinderii. A remarcat că potrivit experiențelor analizate cel puțin 50% dintre elevi au rămas să lucreze la întreprinderile care au implementat învățământul dual și calitatea forței de muncă este mai înaltă comparativ cu cei care au absolvit cursuri de scurtă durată sau au fost angajați direct.

De asemenea a menționat că un element important în implementarea învățământul dual este implicarea Camerei de Comerț și Industrie, care și-a modificat actele sale interne, și nu numai, pentru a deveni un bun partener al ministerului în acest proces. A remarcat că în majoritatea țărilor care implementează învățământul dual autoritatea responsabilă nu este ministerul, dar alte autorități care nu au obligatoriu atribuții în domeniul educației.

În Republica Moldova accentul în procesul de implementare a învățământului dual este pus pe educație, cu susținerea mediului economic, fără de care nu poate fi implementat. Astfel, se impune crearea unui cadru normativ, care să reglementeze relația mediului economic cu educația și, din perspectiva analizelor juridice, se propune ca aceste relații să fie reglementate printr-un proiect de lege, iar prin hotărâre de Guvern vor fi stabilite procedurile de implementare a legii.

A relatat că pentru a iniția învățământul dual în cadrul unui agent economic acesta urmează a fi evaluat de către Camera de Comerț și Industrie, să primească un certificat de conformitate, prin care să se ateste că el este eligibil și are capacitate pentru a se implica în sistemul dual. Ulterior agentul economi semnează acordul de cooperare cu instituția de învățământ profesional tehnic, care are mandat de formare profesională și atunci acest mandat este împărțit între școală și agentul economi pentru ca fiecare să-și realizeze atribuțiile și sarcinile pe care le-au stabilit.

A notat că proiectul de lege are un impact pozitiv asupra mediului economic și nu impune cheltuieli suplimentare respectivului agent economic, cu excepția cazului în care acesta are intenția de a se dezvolta și a desfășura procesul de formare profesională, caz în care are nevoie de investiții.

DI Oleg Chelaru

A menționat că deși documentul de analiză a impactului conține mai multe argumentări privind necesitatea intervenției, problema nu este definită clar și concis, or reieșind din prevederile Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative lipsa cadrului legal, necesitatea de a reglementa sau necesitatea de a întreprinde acțiuni nu poate fi problema identificată.

Totodată, la compartimentul respectiv urmează să fie analizat cadrul normativ în vigoare și să fie reflectate carențele existente în legislația actuală. Astfel, autorul urmează să identifice lacunele Codului educației, precum și ale Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018, pentru a argumenta necesitatea elaborării unui proiect de lege în situația în care Regulamentul menționat reglementează exhaustiv reglementează exhaustiv atribuțiile/responsabilitățile părților implicate în procesul de organizare a programelor de formare profesională prin învățământ dual (a agenților economici, a elevilor/ucenicilor, a maistrilor/instructori), precum și relațiile dintre aceștia, iar proiectul de lege reproduce prevederile Regulamentului menționat.

De asemenea, a remarcat că în analiza de impact nu este reflectată tangența proiectului cu Legea nr.244/2017 cu privire la comitetele sectoriale pentru formare profesională, misiunea cărora este similară - dezvoltarea parteneriatelor sociale la nivelul ramurilor economiei în domeniul formării profesionale în scopul sprijinirii învățământului profesional tehnic și formării continue, precum și în scopul corelării formării profesionale a angajatorilor și salariaților cu cerințele pieței forței de muncă, or în prezent în Republica Moldova sânt înregistrate și activează comitete sectoriale în domeniul construcțiilor, agricultură, industrie alimentară etc. La fel, în analiza de impact nu sânt reflectate cuantificat costurile și beneficiile impacturilor.

Cu referire la consultări, a menționat că în analiza de impact sânt identificate grupurile interesate în intervenția propusă, dar lipsesc opiniile propriu-zise a acestora.

A concluzionat că analiza de impact corespunde parțial cerințelor și rigorilor Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.

DI Silviu Gîncu

A reiterat că problema este reglementarea procedurilor de formare profesională a elevului în cadrul întreprinderii și ținând cont de faptul că învățământului dual nu este doar un proces de formare

profesională, dar și o activitate de muncă, experiența altor state, opiniile mediului de afaceri și ale juriștilor, s-a optat pentru un proiect de lege.

Cu referire la obiecție expusă privind tangența reglementărilor cu Legea nr.244/2017 cu privire la comitetele sectoriale pentru formare profesională, a opinat că comitele sectoriale au un rol decisiv în reglementarea procedurilor pe piața muncii, au atribuții ce țin de elaborarea standardelor ocupaționale, validarea calificărilor etc., dar acestea nu au tangență directă cu formarea profesională în învățământul dual, or potrivit proiectului de lege aceasta este o atribuție pe care o are prestatorul de servicii de formare profesională, care este obligat să respecte aceste standarde în procesul de formare profesională. A notat că dialogul social dintre agentul economic și comitetele sectoriale este important, dar este la latitudinea agentului economic de a stabili aceste relații.

Cu privire la costuri a reiterat că implementarea proiectului nu implică costuri directe pentru agentul economic. Totodată, a menționat că orice formarea profesională implică cheltuieli din partea agentului economic, dar efectuarea unor analize privind cheltuielile suportate de un agent economic, care implementează învățământul dual presupune un volum mare de muncă și nici nu sânt necesare, deoarece prevederile proiectului nu impun costuri agentului economic, formarea profesională în învățământul dual având un caracter benevol. Obligațiile stabilite prin proiectul de lege intervin în cazul instituirii parteneriatului dintre agentul economic și instituția de învățământ profesional tehnic, or în acest caz agentul economic delegă un maestru instructor, care va participa la formarea profesională a elevului, și în caz de necesitate trebuie să asigure echipamentul necesar.

A menționat că analiza de impact va fi completată cu informații privind elaborarea proiectului de lege privind modificarea Codului muncii, a Codului educației și a Codului fiscal, care nu a fost susținut de Ministerul Finanțelor, și cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018.

Cu referire la consultări a menționat că acestea au loc conform procedurilor stabilite și la această etapă, până la înregistrarea proiectului de către Cancelaria de Stat, nu pot fi inițiate consultări publice.

DI Oleg Chelaru

Cu privire la consultări a precizat că acestea urmează a fi organizate conform Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019.

A recomandat autorilor să discute cu agenții economici referitor la costurilor pe care le implică formarea profesională a elevului în cadrul întreprinderilor și să le reflecte în documentul de analiză a impactului. De asemenea, autorii urmează să descrie argumentat care este valoarea adăugată a reglementărilor din lege în raport cu cele din Regulamentul cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018.

A reiterat necesitatea îmbunătățirii documentului de analiză a impactului conform prevederilor Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.

S-au inițiat discuții la care au participat:

Dna Elena Bejenaru

A opinat despre necesitatea descrierii în analiza de impact a tangenței pe care o au reglementările propuse cu prevederile Legii cu privire la comitetele sectoriale pentru formare profesională, or comitetele sectoriale nu doar elaborează standarde ocupaționale pentru învățământul profesional tehnic. Potrivit legii menționate comitetelor sectoriale le revin și alte atribuții în domeniul formării profesionale și urmează să se țină cont de aceste atribuții, precum și de misiunea comitetelor sectoriale. Respectiv, analiza de impact urmează a fi completată conform obiecțiilor expuse în acest sens de către expertul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare. Totodată, urmează a fi argumentat rolul Camerei de Comerț și Industrie în procesul de formare profesională.

Respectiv, a recomandat autorilor modificarea analizei de impact și ajustarea acesteia la prevederile Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.

DI Vitalie Băbălău

A menționat că Codul educației definește noțiunea de învățământ dual dar fără să reglementeze întregul proces. Regulamentul cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018, nu reglementează statutul, rolul pe care îl are Camera de Comerț și Industrie în formarea profesională, creează o confuzie dintre elevul care este în învățământul dual și ucenicul la locul de muncă, are mai multe curențe ale reglementării învățământului dual la etapa actuală și care au fost notate, descrise în nota informativă și în analiza de impact. S-a explicat că problema raportului privind organizarea programelor de formare profesională în dual urmează a fi reglementată printr-o lege care să conțină obiectul specific de reglementare ce ține de procesele de organizare, părțile, drepturile și obligațiile. Cu atât mai mult este necesară o lege pentru că este o anumită neînțelegere a învățământului dual și o confuzie cu alte forme de învățământ cum este învățământul la locul de muncă – ucenicia. Proiectul este elaborat mai mult la inițiativa mediului economic, care nu are timp să se informeze din toate actele legislative și normative în vigoare. Proiectul va ușura munca agenților economici care doresc să se implice în învățământul dual, or aceștia îi doresc o lege clară, care să stabilească toate normele necesare implementării învățământului

A opinat că nu este necesar de a reflecta tangența cu Legea cu privire la comitetele sectoriale pentru formare profesională, or proiectul de lege cu privire la învățământul dual nu aduce atingere activității comitetelor sectoriale reglementare prin respectiva lege.

Cu referire la Regulamentul cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018, a menționat că acesta este perimat și, respectiv nu mai corespunde așteptărilor, deoarece este necesar de a face o deosebire foarte clară între elevul în dual și ucenic, dintre contractele elevului în învățământul dual cu agentul economic și contractul de ucenicie, confuzie care se atestă în cazul examinării analizei de impact.

DI Vladislav Caminschi

A menționat că subiectul evocat și necesitatea stabilirii unor mecanisme în procesul de formare profesională sânt clare, dar opinia expusă referitor la tangența reglementărilor cu Legea cu privire la comitetele sectoriale pentru formare profesională este argumentată.

Astfel, pe de o parte Camera de Comerț și Industrie și-a asumat un anumit rol în procesul de formare profesională, dar pe de altă parte comitetele sectoriale, care sunt organizații ale mediului afaceri, au atribuții prescrise în lege privind formarea profesională și la fel se pot implica în acest proces. Autorii trebuie să reflecte asupra acestor momente și să prezinte informații argumentate în analiza de impact referitor la obiectiile și recomandările expuse în acest sens.

A remarcat că numărul absolvenților angajați în câmpul muncii la întreprinderile care au aplicat învățământului dual ar putea fi mai mare decât cel relatat de către autor, dacă elevii nu ar fi înrolați în serviciul militar până la finalizarea studiilor. Acesta este o problemă și proiectul de lege trebuie să reglementeze și acest aspect, or Ministerul Apărării nu are un răspuns clar referitor la aceasta.

DI Oleg Chelaru

A remarcat opțiunea de a modifica Codul educației în vederea reglementării învățământului dual într-un singur act normativ.

DI Silviu Gîncu

A menționat că prin definiție învățământul dual presupune participarea a 2 componente: educația și piața muncii. Codul educației stabilește cadrul juridic cu privire la educație și în acest cod nu pot fi stabilite prevederi referitoare la statutul agentului economic, care nu participă la procesul educațional propriu-zis. Respectiv, luând în considerare componentele învățământului dual, prin proiectul de lege prezentat se asigură o conexiune între Codul educației și Codul Muncii.

A remarcat că Regulamentul cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018, a fost o soluție la timpul respectiv, dar, din perspectiva acestei relații de muncă care este inclusă în educație, se impune de a aproba un cadru juridic care să fie la un nivel mai înalt.

Dna Elena Bejenaru

A solicitat precizări privind participarea reprezentanților Ministerului Economiei și Infrastructurii la elaborarea proiectului de lege cu privire la învățământul dual.

DI Silviu Gîncu

A menționat că dialogul cu Ministerul Economiei și Infrastructurii a fost unul constructiv și nu au existat divergențe referitor la proiectul prezentat.

DI Vitalie Băbălău

A menționat că în luna septembrie a avut loc ședința Comitetului coordonator al proiectului „Promovarea învățământului Profesional Tehnic pentru o Economie Verde” în cadrul căreia s-a discutat și despre necesitatea Legii învățământului dual. A remarcat că în componența comitetului respectiv sînt reprezentanți a mai multor ministere și autorități – Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Biroul politici de reintegrare, dar și reprezentanți ai mediului de afaceri. Majoritatea membrilor comitetului au susținut necesitatea aprobării Legii privind învățământul dual, care asigură conexiunea dintre activitatea de muncă la întreprindere și formarea profesională a elevului în cadrul instituției de învățământ.

DI Vladislav Caminschi

A reiterat că necesitatea proiectului este clară, dar urmează să fie clarificate aspectele ce țin de tangența reglementărilor cu prevederile Legii cu privire la comitetele sectoriale pentru formare profesională și relațiile cu alte autorități pentru ca sistemului învățământului dual să fie mai eficient.

DI Adrian Servan

A solicitat precizări privind cheltuielile care vor fi suportate de către agenții economici pentru crearea comisiei, care constată conformitatea întreprinderilor pentru a implementa învățământul dual, prețurile pentru formarea continuă a maiștrilor instructori organizate de Camera de Comerț și Industrie și potențialul Camerei de Comerț și Industrie de a constata conformitatea agenților economici în situația în care acești agenți economic activează în diferite domenii.

DI Silviu Gîncu

Cu privire la crearea comisiei a menționat că s-a optat pentru crearea acesteia pentru ca acestea să examineze condițiile existente în cadrul întreprinderii și să constate dacă aceste condiții sînt conforme pentru desfășurarea învățământului dual, pentru că, pe de o parte, sînt instituțiile de învățământ subordonate ministerului, cu programe de formare profesională acreditate, iar pe de altă parte - piața muncii, un agent economic, care vrea să aplice învățământul dual. Instituția de învățământ trebuie să fie sigură că agentul economic este bine intenționat și are toate condițiile pentru implementarea învățământului dual. Respectiv, în acest proces de apreciere a intențiilor și conformității agentului economic se implică Camera de Comerț și Industrie, prin intermediul Comisiei pentru constatarea conformității agentului economic. Comisia se constituie conform Regulamentul privind constatarea conformității agentului economic pentru desfășurarea activității de formare profesională în învățământul dual, iar agentul economic nu suportă cheltuieli în legătură cu activitatea acestei comisiei.

A remarcat că până în prezent Camera de Comerț și Industrie a asigurat procesul de verificare a conformității agenților economici care au dorit să participe la procesul de formare profesională prin învățământ dual și a manifestat intenția de a se implica și în organizarea cursurilor de formare continuă a maiștrilor instructori.

DI Vitalie Băbălău

A remarcat că implicarea Camerei de Comerț și Industrie în procesul de formare profesională prin învățământ dual este în conformitate cu bunele practici ale altor state - Germania, Austria, Belgia, Slovacia.

A notat că în cadrul Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova este creată o secție pentru învățământul dual, angajații căreia sînt responsabili de verificarea conformității agenților economici pentru implementarea învățământului dual conform Regulamentului privind constatarea

conformității agentului economic pentru desfășurarea activității de formare profesională în învățământul dual, aprobat de către Camera de Comerț și Industrie.

Dna Rodica Bivol

Programul de formare continuă a maiștrilor instructori este aprobat prin ordinul comun al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova. Formatorii cursului respectiv sânt certificați, au instruire națională și internațională. Cursul respectiv este contra cost.

A reiterat că în cadrul Camerei de Comerț și Industrie este formată secția învățământul dual în cadrul căreia activează 2 persoane, iar în cadrul filialelor - o persoană delegată.

Cu referire la procesul de confirmare a conformității a menționat că pentru verificarea conformității se constituie Comisia pentru constatarea conformității agentului economic, care verifică dacă agentul economic întrunește condițiile și cerințele stabilite în Regulamentul privind constatarea conformității agentului economic pentru desfășurarea activității de formare profesională în învățământul dual, aprobat prin Decizia nr.07/4 din 26 martie 2018 a Biroului Executiv al Camerei de Comerț și Industrie.

Ca urmare a discuțiilor din cadrul ședinței s-a decis: analiza de impact se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare și ale membrilor Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Vicepreședintele Grupului de lucru

Vladislav CAMINSCHI

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ФИНАНСОВ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel.(022) 26-26-00, fax 022-26-25-17

13.11.2020 nr. 07/1-17/151

La nr. 03/2-09/61383 din 04.11.2020

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Ministerul Finanțelor, la solicitarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr.03/2-09/6138 din 04 noiembrie 2020, a examinat repetat analiza a impactului proiectului hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la învățământul dual* și comunică lipsă de obiecții, întrucât propunerile Ministerului Finanțelor formulate în demersul nr.07/1-17/119 din 8 septembrie 2020 au fost luate în considerare.

SECRETAR DE STAT

Tatiana IVANICICHINA

Digitally signed by Ivanicichina Tatiana
Date: 2020.11.17 09:30:09 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Executor: T. Dobrovolschi ☎ 022 26 27 25
e-mail: tatiana.dobrovolschi@mf.gov.md

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 13061

14 / 11 / 20

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

**Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova**

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 03/2-07/ **4921** din **15.10.** 2021

Cancelaria de Stat

Ministerul Educației și Cercetării remite **Cererea privind înregistrarea** de către Cancelaria de Stat a proiectului de hotărâre de Guvern care urmează a fi examinat în cadrul ședinței secretarilor generali.

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	Proiectul Hotărârii de Guvern <i>cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la învățământul dual</i>
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Educației și Cercetării
3.	Justificarea depunerii cererii	Prezentul proiect de act normativ a fost elaborat în scopul reglementării detaliate și comprehensive a învățământului dual.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Economiei, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Camera de Comerț și Industrie, Confederația Națională a Sindicatelor Confederația Națională a Patronatelor
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor	10 zile lucrătoare
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Silviu Gîncu, Șef Direcție învățământ profesional tehnic, tel. 0 (22) 23 33 51; e-mail: silviu.gincu@mec.gov.md
7.	Anexe (<i>proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, notă informativă cu documentele de însoțire</i>)	1. Proiectul hotărârii Guvernului 2. Nota informativă 3. Documentul analizei impactului de reglementare 4. Avizul Ministerului Finanțelor asupra analizei impactului de reglementare 5. Extrasul din Procesul-verbal nr. 38 al Ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător 6. Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	

Ministru

Anatolie TOPALĂ